SPRAVODAJCA
ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV

www.zsf.chtf.stuba.sk

2005 / 4

Šťastné a veselé Vianočné sviatky
a mnoho úspechov v Novom roku

VÝTVARNÉ NÁVRHY ZNÁMOK

I. ŠTVRŤROK 2006

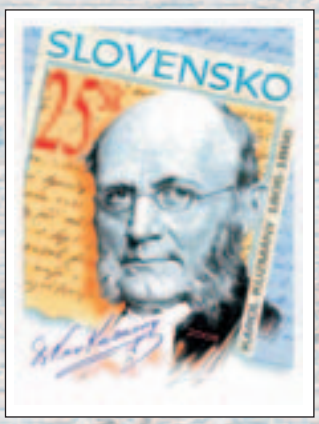

EMISIA
KAROL KUZMANY
1806 – 1866

EMISIA
XX. ZOH
2006

PF 2006

2005, 20. 10. * **Rembrandt van Rijn: Večera v Emauzoch, Karol Baron: Z cyklu Zázračnosť zátiší V. - 1972** (Umenie) * príležitostné známky * GÚ+R: A. Feke (364), F. Horniak (365), * OTp PTC Praha * PL: 4 ZP + 2 K, TF: 1 PL * papier –fl– s matným lepom * RZ 11¾ * FDC GÚ+R: A. Feke (364), F. Horniak (365), OTp TAB * náklad po 200 tis.

Rembrandt van Rijn (1606-1669): Večera v Emauzoch

Karol Baron (1939-2004):
Z cyklu Zázračnosť zátiší V. – 1972

364	**28 Sk viacfarebná**	**28,-**
365	**35 Sk viacfarebná**	**35,-**
364-365 Séria (2)		63,-
364 PL		112,-
365 PL		140,-
364 FDC		47,-
365 FDC		54,-

2005, 16. 11. * **Vianoce 2005 – Traja králi** * príležitostná známka * N: V. Machaj * OF Cartor Security Printing, Francúzsko * PL 100 ZP TF: ? PL * papier -bp- * Z 13¼ : 13 * FDC N: V. Machaj, OTp TAB * náklad 4 mil.

Traja králi s dreveným Betlehemom

366	**9 Sk viacfarebná**	**9,-**
366 FDC		28,-
366 ZZ (10 zn.)		90,-
366 CM		20,-

2005, 25. 11. * **Deň poštovej známky** * príležitostná známka * N: P. Augustovič * OF Cartor Security Printing, Francúzsko * PL 30 ZP + 30 K, TF: ? PL * papier -bp- * Z 13¼ : 13½ * FDC N: P. Augustovič, OF TAB * náklad 300 tis.

Kord poštového úradníka,
kupón – poštový voz

367	**15 Sk viacfarebná**	**15,-**
367 ĽK		15,-
367 PK		15,-
367 S		30,-
367 FDC		34,-
367 NL		24,-

Deň otvorených dverí VOPh 2005.
Celistvosť z podujatia.

Titulná strana (zľava doprava)

Karol Kuzmány 1806 – 1866
Autor výtvarného návrhu známky:
akad. mal. Peter Augustovič
Tlač: ofset • TL 50 zn.
Dátum vydania: 3. 2. 2006

XX. ZOH 2006
Autor výtvarného návrhu známky:
akad. mal. Igor Piačka
Tlač: ofset • TL 30+K
Dátum vydania: 3. 2. 2006

Vydáva Sekretariát ZSF v Bratislave pre svoju vnútornú potrebu

Adresa redakcie:
Sekretariát ZSF
Radlinského 9
812 11 Bratislava
Tel.: 02/593 257 42
Fax: 02/524 447 37
CNS Tel.: 02/593 251 06

Redakčná rada:
Mirko Bachratý, Ľubomír Floch, Zdeněk Baliga, Jozef Vangel, Ján Mička

Redakcia:
Zdeněk Baliga, Július Jantoš, Iveta Valášková, Ján Maniaček st.

Obálka:
Ľubomír Floch, Peter Juriga – grafické štúdio

Grafická úprava:
Vydavateľstvo a grafické štúdio JADRO
Tel.: 0903 819 223

Ročník: VIII.
Číslo: 4
Náklad: 550 ks
Strán: 52
Uzávierka: 5.12.2005
Dané do tlače: 9.12.2005
Vyšlo: 13.12.2005

Úvodník:
Ohliadnutia a perspektívy 4

Strana predsedu:
Aktivity zväzu v štvrtom štvrťroku 2005 5

Dokumenty ZSF:
Uznesenie zo zasadnutia Rady ZSF 9

Z odborných komisii ZSF:
Listové zásielky po roku 1993 a ich sprievodné znaky. 11

ZSF informuje:
Dni otvorených dverí VÖPh 2005 16
Vyhlásenie výsledkov Ankety 2004..... 19

XXII. Dni filatelie Slovenska:
Rozvoj filatelie na Slovensku 20
Aktivity Slovenskej pošty, a.s. v roku 2005 23
Trenčianska filatelia – súčasť kultúrneho spektra mesta . 29
Vyhlásenie účastníkov XXII. Dní filatelie Slovenska ... 31
Bulletin XXII. Dní filatelistov Slovenska 33
Vyhlásenie Ankety 2005 34

Výstavy:
Výstava Krakow 2005 38
Z činnosti KF 52-19 pri KaMC OS SR Trenčín..... 40
Mesto Vrútky spomínalo na Francúzov..... 41
Zbehy 2005 – postrehy pozorovateľa poroty 42

Z klubov a regiónov:
Slávnostné uvedenie nových poštových známok 45

Postrehy z filatelie:
Poštové múzeum a zberateľské tradície..... 47
Niekoľko poznámok o tom čo sme mali... 48
Nenosme drevo do lesa! 49

Inzercia:
Inzercia 50

Spoločenská kronika:
Opustili nás..... 50

V budúcom čísle si prečítate:
Zbehy 2005 – postrehy pozorovateľa poroty – 2.časť
Skúsenosti s tvorbou exponátov otvorenej triedy vo filatelii
MAXIMAFILIA – progresívny odbor filatelie
Práca s mladými filatelistami alebo aktuálne otázky mládežníckej filatelie
Bitka troch cisárov pri Slávkove a Trenčín
Sv. Gabriel – Spoločenstvo kresťanskej filatelie na Slov.

Ohliadnutia a perspektívy...

Že vraj filatelia je v kríze. To už dlhšie počúvame z viacerých strán. Hlavne od starších zberateľov počujeme, že nemajú komu predať svoje zbierky, že ich ani nemajú komu odkázať. Hovoria to aj funkcionári klubov, ktorým nepribúdajú noví členovia, ktorým hrozí zánik existencie klubu. Tvrdia to hlavne tam, kde nemali a ani nemajú krúžok mladých filatelistov, kde nemajú mládežníkov, kde nemajú aktívneho vystavovateľa, publicistu. Hovoria to tí, ktorí upozorňujú, že sa stále zvyšuje nominále známok, že pošta chce za svoje služby stále viac a viac. Áno, platí aj to. Kde je však celá pravda? Filatelia stratila svoju výnimočnosť spred 80 – 100 rokov. Stratili známky svoju príťažlivosť, aj svoje opodstatnenie? Určite nie. Ale mnohí sme si mysleli, že stačí sa spoliehať na akýsi samovývoj, na uspokojenie, že to ďalej pôjde samo od seba. Že netreba nič robiť a zatiaľ svet okolo nás sa mení...a už zmenil.

Tu odbočím, nedávno som v televízii videl burzu zberateľov vrchnáčikov zo smotany do kávy. Plná sála záujemcov. Albumy so zbierkami, katalógy a celé zbierky. Žiadna oceľotlač a pritom veľký záujem návštevníkov. Náhoda? Nie. Ale uspokojený záujem z niečoho nového. A teda čo my filatelisti, nezaspali sme niekde? FIP sa snaží prispôsobovať. Sú nové trendy, nové formy, nové súťaže, majstrovstvá vo filatelii. Aj pošty prichádzajú s novinkami. A preto je potrebné aktualizovať aj naše snaženia. Orientovať členov na nové oblasti, ktoré ešte neprenikli všade do klubov, aj keď nie sú tak celkom nové. Orientovať sa v novotách, ktoré filatelia ponúka.

A to bol zámer KF Tirnavia, keď sa podujal na organizáciu XXII. Dní filatelie Slovenska. Aby sme si pohovorili o otázkach aktivizácie členskej základne.

22. októbra 2005 sa v Trnavskom Západoslovenskom múzeu zišli zástupcovia ZSF, Slovenskej pošty, a.s., ZKF, klubov filatelistov, členovia spoločností, vedúci KMF aj radoví zberatelia, aby v diskusii hovorili o zberateľstve, o činnosti pošty a jej spolupráci s filatelistami, o návrhoch na ďalšie smery spolupráce, o činnosti dobrých KF, ktoré stále konajú nehľadiac na zmenené spoločenské podmienky. Hovorilo sa o zbieraní a vystavovaní perfínov, analogových pohľadníc, známkových krajín. O nových triedach ako sú jednorámové exponáty, otvorená trieda a o skúsenostiach jurymanov s týmito pokusmi. Zaujímavé boli vystúpenia k tvorivým publicistickým aktivitám a bádaniu filatelistov. Aj o práci spoločenstiev, ktoré vyvíjajú bohatú činnosť. O potrebe neustálej práce s mladými filatelistami. Boli pripravené vystúpenia k činnosti s mládežníkmi, s prácou na exponátoch s využitím počítačov, o potrebe skvalitnenia informovanosti členov.

Na záver, po obedňajšej časti prijali účastníci vyhlásenie, v ktorom sa obracajú na členov ZSF a kluby filatelistov.

Podujatie sa podarilo uskutočniť napriek tomu, že sa KF Tirnavia podujal na jeho uporiadanie ako náhradník. Tradícia DFS tak zostala zachovaná, línia Dní, založená Dr. Ottom Gáťom v stredoslovenskom kraji sa neprerušila.

Ešte malá rekapitulácia účastníkov, ktorí prišli najmä z Bratislavy, Trnavy, Nitry, Senice, Stupavy , Levíc, Bytče, Rajeckých Teplíc, Piešťan, Vrbového alebo z Harmanca či Tvrdošoviec. Pritom časť záujemcov sa ospravedlnila, pretože sa o podujatí dozvedeli neskoro. Hľa, aký to dôkaz o potrebe včasných informácií. Účastníci podujatia boli obohatení o nové poznatky, niektorých to samozrejme nemuselo celkom uspokojiť. A na realizáciu myšlienok a odporúčaní treba ešte čakať. Ale aspoň niečo treba povedať. Poďakovať za aktívne vystúpenie všetkým referujúcim, ktorí obetovali sobotňajšie dopoludnie s nádejou, že pomôžu dobrej veci, za ich záujem. Aj tým, ktorí priniesli suveníry – odznačky Trnavy, Katalógy Slovenska, celiny s pečiatkami alebo Pamätnicu SSG všetkým účastníkom. Jeden deň je málo, aby sme boli presvedčení, že sa zrazu napraví čo nie je O.K. Ale niekedy môže byť aj hodina impulzom k činorodej práci, ak podnety nájdu odozvu k realizácii v kluboch filatelistov, pretože tam sa v prvom rade „varí“ naša každodenná filatelistická polievočka. A ak ju aj primerane okoreníme bude nám chutiť všetkým.

Ján Mička

Aktivity zväzu v štvrtom štvrťroku 2005

Strana predsedu sa profiluje, dostáva svoju tvár. Snažím sa reflektovať našu činnosť na podujatiach, ktorých som sa osobne zúčastnil. Stáva sa kronikou činnosti zväzu za jednotlivé štvrťroky a fórom, kde ponúkam do diskusie „horúce“ témy zväzového života. Ich samotný zoznam, vyhlásenie výsledkov Ankety o najkrajšiu známku a príležitostnú pečiatku 2004 v Poľskom kultúrnom stredisku v Bratislave (7.10.), XXII. Dni filatelie v Trnave (22.10.), inaugurácie známok emisie Technické pamiatky v Čiernom Balogu (24.9.) a vo Vychylovke (25.9.), V. Poľsko-slovenská výstava v Krakove (11.10. – 15.10.), 80. výročie založenia KF 52-22 v Leviciach (18.11.), ukazuje, že naša činnosť bola rôznorodá a bohatá. Zahraničné i vnútro zväzové aktivity tvoria súčasť nášho imidžu. Jeden pohľad je, ako vidia náš zväz subjekty zvonka, a druhý, ako sa pozeráme my, členovia zväzu na svoju činnosť. Aj o tom je táto stránka. Všetkým aktérom podujatí chcem poďakovať za um, ktorý do nich vložili a za voľný čas, ktorý obetovali ich realizácii. Rozsah vymedzeného priestoru i čas, ktorý mám na tvorbu príspevku, mi umožňuje komentovať resp. priblížiť len niektoré z nich.

V. Poľsko – slovenská filatelistická výstava Krakow 2005

Výstava bola súčasťou II. Dní Slovenskej republiky v Krakove, ktoré organizoval Generálny konzulát SR v Poľsku. Prostredníctvom filatelie bola predstavená časť našej národnej kultúry a som veľmi rád, že ZSF bol pri tom. V poradí už piata bilaterálna výstava je ukážkou vzornej spolupráce našich národných zväzov. Bola to príležitosť prediskutovať s vedením poľského filatelistického zväzu spoluprácu v blízkej budúcnosti. Priebeh a odborné aspekty výstavy hodnotí separátny článok v tomto čísle.

Dni otvorených dverí VÖPh 2005

Zväz rakúskych filatelistov (Verband Österreichischer Philatelistenvereine, VÖPh) každoročne organizuje Dni otvorených dverí. V roku 2005 pozvala ako svojich hostí ZSF a Slovinský filatelistický zväz (SFZ). Účasť na tomto významnom podujatí nás posunulo medzi jeho dôležitých partnerov. Spolupráca VÖPh so ZSF sa datuje od Medzinárodnej výstavy WIPA 2000, na ktorej som sa zúčastnil ako národný komisár. Koordinoval som tiež jej prípravu s plánovanou výstavou SLOVENSKO 2000. Naša výstava v roku 2000 sa pre známe príčiny neuskutočnila, no dobré priateľské kontakty ostali a zúročili sa pri organizovaní výstavy SLOVENSKO 2002. Dni otvorených dverí sú priblížené v samostatnom článku a naša účasť na nich je prísľubom i záväzkom pre našu spoluprácu v budúcnosti.

XXII. Dni filatelie Slovenska

Nosnou témou bol rozvoj filatelie na Slovensku, činnosť odborných komisií a aktivizácia členskej základne. Som rád, že sa trnavskí filatelisti ujali jej organizovania a kontinuita podujatia ostala zachovaná. Samotné podujatie bolo ďalším dôležitým krokom k prehĺbeniu spolupráce s našim strategickým partnerom Slovenskou poštou a.s.. V redakčnej úprave Mgr. J. Mičku sa môžete zoznámiť s textom prednášok a zhrnutím diskusie. Ako autora nosného referátu ma veľmi zaujímajú vaše názory na spomenuté témy. Napíšete mi svoj názor?

Vec dôvery

V septembri t.r. som sa obrátil na predsedov a výbory klubov s návrhom, aby ich členovia poskytli okrem členského dobrovoľný príspevok 30 Sk na činnosť ZSF.

Ako skončila moja iniciatíva?

Na úvod pár faktov a trochu štatistiky.

Rozpočet ZSF pre rok 2004 bol uzavretý s výrazným schodkom. Rada zhodnotila príčiny a prijala opatrenia, aby sa to v roku 2005 neopakovalo. Pre rok 2005 máme plánovaný vyrovnaný rozpočet, výdaje a príjmy by mali byť v sume 1,150 milióna Sk. Zväz má t. č. v 133 KF 2 474 dospelých členov a príjmy z členského sú približne 449 tisíc korún. Predpokladaný dobrovoľný príspevok mohol priniesť do pokladne ďalších 74 tisíc korún.

K návrhu dobrovoľného príspevku sa vyjadrilo 41 KF, ktoré reprezentujú 862 (35%) členov. Predovšetkým sa chcem poďakovať 34 KF so 685 (28%) členmi, ktoré s návrhom súhlasili. Potešila ma ich podpora a dôvera, i keď je mi jasné, že ekonomická situácia v niektorých regiónoch nie je dobrá. Bolo vecou dôvery prijať informáciu, že vitálne funkcie zväzu sú 509 tisíc korún a príjmy z členského sú len 449 tisíc korún, teda

tento rok očakávame 60 tisícový schodok. Sú to fakty, ktorých pravdivosť je nepochybná. Môžeme diskutovať, či členská základňa má hradiť minimálne tieto náklady? Myslím si, že nie. Opodstatnenosť existencie organizácie je odvodená od ochoty členov platiť si chod svojej organizácie. Áno, môžeme diskutovať, či boli členské príspevky vynaložené účelne a správne. Kontrolné orgány zväzu tvrdia, že je to tak. Znova je to otázka dôvery. Je jasné, že dotácie z mimo zväzových zdrojov môžeme získať, len ak presvedčíme sponzorov, aby prispeli na konkrétny projekt, napr. na výstavu, rozvoj mládežníckej filatelie, zahraničnú prezentáciu zväzu, propagáciu našej činnosti. A ak ich získame, musíme ich použiť na účel, pre ktorý sme ich získali a nie na chod zväzu ako administratívneho celku. Som rád, že to väčšina členov výborov pochopila.

Výbory 7 klubov s 177 členmi (7%) povedali, NIE. Summa summarum, ak by sa hlasovalo na legálne zvolanom zhromaždení, ktorého by sa zúčastnilo 862 členov, len 22 % by bolo proti. Teda pri väčšinovom rozhodovaní, ktorý platí v našom zväze, by bol dobrovoľný príspevok odsúhlasený. Je ale dobrovoľný, a tento môj výpočet nikoho k ničomu nezaväzuje. Dáva nám ale obraz o dôvere klubov vo svoje vedenie.

Dôležité je odpovedať na otázku PREČO nesúhlasia. V nasledujúcich riadkoch sa pokúsim vytvoriť syntézu toho, čo som abstrahoval z listov tlmočiacich nesúhlasné stanoviská. V prvom rade som z nich pocítil nedôveru, že členské príspevky nie sú vynakladané účelne. Znova cítim potrebu ozrejmiť pojem „vitálne funkcie zväzu“, tak ako boli definované v liste výborom klubov. Citujem :

„Zhodli sme sa v názore (Rada ZSF, pozn. autora), že vitálne funkcie zväzu sú také, bez ktorých nemôže zväz plniť funkcie definované Stanovami ZSF. Pre roky 2006 až 2007 sú to záväzky voči zamestnancom sekretariátu, štátnej správe, záväzky voči FIP a FEPA, zmluvné záväzky voči iným partnerom a dotácie pre ZKF. Považujeme za nevyhnutné, aby vitálne funkcie zväzu boli pokryté z členských príspevkov“.

Ide teda o platové a iné zákonom stanovené náležitosti zamestnancov sekretariátu, daňové odvody voči štátnej správe, členské príspevky vo FIP a FEPA a povinnosti, vyplývajúce z členstva v týchto organizáciách.

Faktom je, že členské môže zvýšiť len valné zhromaždenie, Rada to rešpektuje, a preto požiadala členov prostredníctvom výborov klubov o dobrovoľný príspevok. Valné zhromaždenie môže rozhodnúť o všetkom, na čom sa dohodneme v súlade so zákonmi nášho štátu. Je však plánované až v roku 2007. Môžeme zmeniť stanovy dvojtretinovou väčšinou, môžeme sa zhodnúť, že nepotrebujeme stály sekretariát, že nepotrebujeme ZKF, že novinkovú službu bude robiť iný subjekt ako Stredisko novinkovej služby ZSF, že zväz nemusí sídliť v Bratislave, lebo sa tam platí vysoké nájomné, že nepotrebujeme relatívne drahé zahraničné zastúpenie v FEPA a FIP, skrátka, že nepotrebujeme zväz v terajšej podobe. V zhustenej podobe sú v tejto vete zhrnuté námietky z klubov i od jednotlivcov, ktorí nesúhlasia zo zvýšením príspevku, alebo súhlasia s výhradami. V každom prípade sú to námietky, o ktorých treba vážne disku-

tovať i keď sa domnievam, že ich názory vyplývajú z nesprávnych informácií o chode zväzu. Indikuje to, že tok informácií do klubov nie je dostatočný.

Ďakujem i tým, ktorí nesúhlasili. Je ich 7% z celkového počtu členov. Vnímam to, že im záleží na zväze, ale jeho činnosť si predstavujú ináč. Záleží mi na ich pozitívnej mienke a rád im poskytnem všetky dostupné informácie, aby zmenili svoje stanovisko. Sme demokratické spoločenstvo a o predložených námetoch treba diskutovať, aby valné zhromaždenie v roku 2007 prijalo tie „správne" rozhodnutia. Uvedomme si, že terajšiu štruktúru zväzu sme budovali roky, je funkčná a slúži svojmu účelu. Jednu chybu má, je drahšia, ako by sme si želali. Ale treba otvorene povedať, náklady na jej prevádzku budú objektívne rásť a budeme si ich musieť zaplatiť my členovia, ak chceme mať svoju organizáciu. Jej zmena príde do úvahy, ak budeme mať istotu, že vieme vytvoriť niečo lepšie a funkčnejšie, alebo, ak nebudeme mať financie na jej prevádzku. Môžeme zvolať aj mimoriadne VZ. V zmysle stanov Rada ZSF, ZKF a KF môžu iniciovať jeho zvolanie, vyzvať členov, aby navrhli kandidátov, ktorí dajú zväzu funkčnejšiu podobu a budú ho riadiť lacnejšie. Náklady na mimoriadne VZ by boli zhruba rovnaké, ako predpokladaný príjem z mimoriadneho príspevku, ktorý Rada ZSF požadovala od členov. Ak ho minieme na VZ, na zaplatenie chýbajúcich financií budeme potrebovať ďalšie peniaze, teda vznikne potreba ďalšieho zvýšenia príspevkov. Kladiem zásadnú otázku: „Budeme sa vedieť zhodnúť na zmene stanov, keď sa nedokážeme zhodnúť, že potrebujeme 30 Sk ročne od člena viac?" Pretože len zmena stanov umožní pretransformovať zväz na organizáciu s inou štruktúrou a tým i s nižšími nákladmi na chod organizácie. Myslím si, že bolo vecou dôvery klubov vo vedenie zväzu prijať argumenty a poskytnúť príspevok namiesto hľadania dôvodov, prečo ho neposkytnúť.

Aby sme našli riešenie existujúcich problémov, treba ich dobre poznať a správne pomenovať. Treba o nich diskutovať a dohodnúť sa, čo vlastne chceme. Nesporným prínosom reakcií na môj list je poznanie, že našim problémom nie je nesúhlas väčšiny s činnosťou zväzu, našim najväčším nepriateľom je ľahostajnosť väčšiny výborov klubov k predloženému problému. Ťažko sa dá ponúknuť nejaké riešenie tým KF, ktoré nereagovali na list. Posielame i týmto 92 klubom požiadavku na poskytnutie príspevku. Ak poskytnú príspevok rozumiem tomu, že súhlasia s mojimi argumentmi. Ale čo s tými, ktorí nereagovali na list a ani neposkytnú príspevok? Žijú ešte?

Končíme rok, vážení čitatelia časopisu, rok plný úspešnej činnosti. Spravodajca ZSF sa snažil Vám ju priblížiť ako sa len najlepšie dalo. Želám Vám k nadchádzajúcim Vianočným sviatkom pokoj a mnoho radosti, v Novom roku dobré zdravie a mnoho pekných zážitkov v osobnom živote i pri našej záľube – filatelii.

Váš predseda

UZNESENIE

zo zasadnutia Rady ZSF konaného dňa 15. septembra 2005 v Zbehoch

Rada ZSF prejednala jednotlivé body programu s týmito závermi:

A) BERIE NA VEDOMIE

1) Správu o kontrole uznesení Rady z 18.6.2005´.
2) Informáciu Ing. Mrvu, že Agrokomplex nezaplatenie položky za NITRAFILU 2003 eviduje, ale zatiaľ neuplatňuje.
3) Správy o činnosti ZSF za uplynulé funkčné obdobie.
4) Správu Ing. Flocha o predbežnom jednaní o zmluve na rok 2006 medzi Slovenskou poštou, a.s. a ZSF.
5) Správu o organizácii filatelistickej výstavy v Poprade 2006 a o organizácii Národnej výstavy II. stupňa v r. 2006 v Nitre.
6) Návrhy na udelenie Ceny ZSF za rok 2004.
7) Informáciu o organizovaní XXII. Dní filatelie v Trnave dňa 22. októbra 2005.
8) Informáciu Mgr. Mičku o Kongrese mladých filatelistov v dňoch 15.-18.6.2006.
9) Informáciu tajomníka ZSF o zrušení dohody o spolupráci s Múzeom mincí v Kremnici.
10) Informáciu o zápise ochrannej známky pre LOGO ZSF a Monografiu česko-slovenských známok.
11) Informáciu, že Mgr. Mička je od mája 2005 členom realizačnej komisie známkovej tvorby S.P., a.s..

B) SCHVAĽUJE

1) MVDr. Barančoka za člena Rady ZSF a Mgr. Mičku na miesto podpredsedu Rady ZSF s tým, že podpisové práva budú mať predseda ZSF a obaja podpredsedovia ZSF.
2) Ing. Bachratého za predsedu Komisie porotcov.
3) Návrhy na udelenie zlatých a strieborných čestných odznakov ZSF. Zlatý čestný odznak ZSF: p. Vojtech Roth, KF 53-30 Rimavská Sobota, p. Mária Luptáková, KMF Dolný Kubín. Strieborný čestný odznak ZSF: p. Jozef Mag – KF 53-30 Rimavská Sobota, Dr. Anna Ondrušeková, KF 54-17 Poprad, Ing. Pavla Kundisová, KF 54-17 Poprad, Mgr. Jan Malik – Poľský filatelistický zväz.
4) Dotáciu 10 tisíc Sk na organizovanie Dní filatelie r. 2005 v Trnave.
5) Dotáciu 20 tisíc Sk na organizovanie Filatelistickej olympiády mladých filatelistov v roku 2006.
6) Schvaľuje národného komisára pre výstavu ESPAŇA 2006 .
   - RNDr. Vojtech Jankovič - uvedená funkcia bude vykonávaná na vlastné náklady.
7) 8-člennú delegáciu pre Deň otvorených dverí v Rakúsku. Náklady budú uhradené zo ZSF.

C) UKLADÁ

1) Ing. Bachratému urobiť presnú evidenciu aktívnych porotcov s ich zatriedením a definovať oblasť vycho-

vy nových porotcov a v spolupráci s jednotlivými odbornými komisiami vytypovať vhodných adeptov na porotcov ZSF.

Termín: 30.3.2006

2) Predsedovi ZSF a sekretariátu zabezpečiť list na predsedov KF o prejednanie mimoriadneho členského príspevku 30,- Sk na člena v roku 2006, ako aj návrh na stimulovanie aktivity pri nábore nových členov ZSF sumou 100,- Sk za získaného člena na viac ako 1 rok členstva v ZSF.

Termín: 30.9.2005

3) Sústrediť zásadné podkladové materiály pre činnosť ZSF na sekretariáte a zlepšiť informačný tok smerom k členom ZSF a opačne.

Termín: trvale tajomník ZSF

4) Ing. Bachratému menovať porotu na pripravovanú výstavu POPRAD 2006.

Termín: 30.12.2005

5) Doc. Ing. Flochovi a Ing. Bachratému koordinovať prípravu vydania Špecializovaného katalógu ZSF s predpokladaným termínom vydania 1. štvrťrok 2007.

Termín: priebežne

6) Preveriť autorské práva na vydanie katalógu podľa platných zmlúv.

Zodp.: Sekretariát ZSF

Termín: 30.10.2005

7) Vypracovať projekt vydávania Spravodajcu ZSF pre rok 2006 po obsahovej aj finančnej stránke.

Zodp.: Ing. Baliga

Termín: 18.12.2005

8) Sekretariátu ZSF požiadať revíznu komisiu, aby vyzvala predsedu Organizačného výboru ŽILINFILA 01 Ing. Jošta k predloženiu záverečnej správy a finančného vyúčtovania výstavy.

Termín: 30.10.2005

9) Písomne uzatvoriť výstavu Bratislava 2002.

Termín: 18.12.2005

10) Ukladá ZKF Východoslovenského regiónu a Západoslovenského regiónu zabezpečiť s organizačnými výbormi výstav POPRAD 2006 a NITRA 2006 predbežné rozpočty pripravovaných výstav s odsúhlasením príslušných subjektov.

Termín: 30.10.2005

11) Vyhlásiť výberové konanie na zorganizovanie výstavy I. stupňa (národnej) na rok 2008.

Termín: 30.6.2006

Zodp.: ZKF jednotlivých regiónov

POŠTOVÁ HISTÓRIA

Komisia poštovej histórie ZSF v rámci približovania tohoto odboru filatelie širšej verejnosti, pripravuje niekoľko príspevkov, ktoré by mali byť uverejnené na stránkach nášho Spravodajcu.

Prvý z týchto príspevkov si kladie za cieľ priblížiť bežné doklady poštovej prevádzky z obdobia po roku 1993.

Listové zásielky po roku 1993 a ich sprievodné znaky

Najrozšírenejším druhom poštových zásielok sú listové zásielky. Väčšina z nás sa s nimi stretáva denne a to či už na pracoviskách, alebo v domácnostiach. Listových zásielok poznáme viacero druhov. Najrozšírenejšie boli obyčajné listové zásielky a lístky, ktoré v poslednom období splynuli z pohľadu poplatkov do jedného druhu – listov. Ďalším veľmi rozšíreným druhom listových zásielok je doporučený list a jeho variant doporučený list s doručenkou. Požiadavku na rýchle doručenie listovej zásielky spĺňal v nedávnom období náhly- expres list, následne prioritný list a v súčasnosti list I. triedy.

A. POŠTOVÉ NÁLEPKY

Na listových zásielkach je možné nájsť i zvláštne nálepky, ktoré môžeme rozdeliť do dvoch skupín:

1. Podacie
2. Služobné

1. Podacie nálepky

Slúžia hlavne na vyznačenie podacieho čísla zásielky a s výnimkou podacích nálepiek i na vyznačenie miesta podania.

a) Overené dodanie

V sledovanom období je možné zriedkavo nájsť na listových zásielkach podacie nálepky označujúce „Overené dodanie“, ktoré obsahovali iba názov druhu zásielky a podacie číslo. Boli tlačené na žltom papieri čiernou tlačou.

b) Nálepky na doporučené zásielky

Tieto sa vyskytujú v dvoch hlavných vyhotoveniach:

1. Nálepka je vytlačená na bielom papieri s červeným orámovaním. V ľavej časti má písmeno „R“ vytlačené písmom veľkej abecedy, vo farbe orámovania. Názov podacej pošty môže byť vytlačený písmom malej alebo veľkej abecedy, v hornej časti pravej strany nálepky. Pod názvom podacej pošty je podacie číslo. Oba tieto

PRIORITNÝ DOPORUČENÝ LIST PODANÝ NA POŠTE BLATNÉ REMETY 28.3.1999 PRE ADRESÁTA V KOŠICIACH.

NÁLEPKA OZNAČUJÚCA DOPORUČENÚ ZÁSIELKU JE V ÚPRAVE S ČIAROVÝM KÓDOM. KÓD DOPORUČENEJ ZÁSIELKY JE V R - NÁLEPKE VYZNAČENÝ ČÍSELNÝM ÚDAJOM (60). NÁLEPKA OZNAČUJÚCA PRIORITNÚ ZÁSIELKU JE PODĽA TEXTU PRÍSPEVKU VO VYHOTOVENÍ Č.1.

údaje sú vytlačené modrou farbou. Oddeľovanie nálepiek sa vykonávalo hlavne pomocou prieseku.

Zadná strana mala vrstvu lepidla, ktoré slúžilo na nalepenie nálepky na zásielku. Na pošty sa tieto nálepky dodávali v hárkoch, alebo v obmedzenom rozsahu v kotúčoch.

2. V súčasnosti sa používajú nálepky na označenie doporučených listov, ktoré sú na výšku zhruba dvojnásobného rozmeru ako predchádzajúce vyhotovenie. Hlavný rozdiel je však v natlačených údajoch. Nálepky sú tlačené na bielom papieri rozličných farebných odtieňov. V ľavej oddelenej časti je červene vytlačené veľké písmeno „R“, pod ním je znak Slovenskej pošty, poštová trúbka v rámčeku. V pravej väčšej časti je v strede hore názov podacej pošty, pod ním kódové označenie druhu zásielky, podacie číslo, PSČ podacej pošty a na konci kontrolná číslica (pri novšej úprave je za kontrolnou číslicou ešte skratka Slovenska, písmenami SK) . Pod týmito údajmi je čiarový kód, vyjadrujúci obdobné informácie. Tie isté údaje ako nad čiarovým kódom sú i pod ním.

Časť nálepky obsahujúcej číselné resp. kombináciu číselných a písmenových údajov s hornou časťou čiarového kódu, ohraničenú priesekom, je možné z nálepky oddeliť.

Oddelenie časti nálepky sa využíva hlavne pri oznámení zásielok doručovateľom.

Doporučený list so službou špecial odoslaný z pošty Veľké Revištia do Košíc. Druh doporučenej zásielky je označený v podacej nálepke na príslušnom mieste krížikom. Z nálepky je odobratá horná z odoberateľných častí. Poplatok uhradený známkami je pre nedostatok miesta v obvyklom priestore umiestnený vpravo dolu.

Nálepky týchto úprav sú v samolepiacom vyhotovení. Nálepka má červené orámovanie, farba tlače ostatných údajov, okrem písmena „R“ je v čiernej farbe. Nálepky sa dodávajú na pošty v hárkovej úprave. Niektorí hromadní podávatelia doporučených zásielok napr. Slovak telecom natláčajú údaje zodpovedajúce podacím nálepkám priamo na zásielky.

3. Nálepky označujú doporučené zásielky špeciál (RS) a ekonomické doporučené zásielky (RE). Pre tieto zásielky sa používa jeden druh nálepiek, na ktorých sa krížikom vyznačí príslušný druh doporučenej zásielky. Nálepky v samolepiacej úprave majú v ľavej hornej časti vytlačený znak Slovenskej pošty. Pod ním je v červenej farbe vytlačené písmeno „R“ veľkej abecedy. Pod ním je dvojdielny rámček, ktorý

má v hornej časti červene vytlačené písmená RS a v dolnej časti písmena RE v čiernej farbe. V pravej väčšej časti je v strede hore vytlačený názov podacej pošty, pod ním písmenová skratka druhu zásielky „RS“ číselné údaje so skratkou názvu Slovenska „SK“ na konci. Pod tým je čiarový kód. Pod čiarovým kódom sú pod sebou 2x vytlačené obdobné údaje, ako sa nachádzajú nad čiarovým kódom . Z nálepky, ktorá má čierne orámovanie a väčšinu textov v čiernej farbe je možné oddeliť dve časti číselných údajov z časťou čiarového kódu. Nálepky sa dodávajú v hárkovej úprave. Je možné doložiť použitie týchto nálepiek po preškrtnutí druhu zásielky (RS i RE) na obyčajných doporučených zásielkach.

2. Služobné nálepky

Služobné nálepky, ktorých opis je použitý v príspevku sú určené na vyznačenie spôsobu dopravy listových zásielok.

a) Nálepky označujúce prioritnú dopravu.

Tieto nálepky je možné doložiť v dvoch vyhotoveniach:

1. Na červenom podklade vytlačená nálepka, ktorá má v hornej časti v modrom poli biele nápisy. Vľavo Letecky/Par avion, vpravo Prioritne/ Prioritate. Zhruba v strede je kresba zemegule so zvýraznenou kresbou mapy Slovenska. Nad kresbou zemegule je v oblom rámčeku biely nápis: „EXPRÉS“ a pod zemeguľou v obdobnom rámčeku text: “PRIORITNE“. V spodnej časti je kresba znaku Slovenskej pošty s príslušným textom. Plochu nálepky dopĺňajú ozdobné čiary rôznej hrúbky v modrej farbe. Nálepka má tvar obdĺžnika ukončeného v spodnej časti do tvaru šípky.

2. Druhé vyhotovenie nálepky má v hornej časti na bielom podklade striedavo vytlačené červené a modré šikmé čiary. Pod tým je na červenej ploche vpravo symbolická neúplná kresba zemegule, vľavo pod ňou modrý nápis: “PRIORITNE“ a pod týmto nápis „Exprés“ v bielej farbe, ale väčšou veľkosťou písma. Spodná časť je ukončená do tvaru šípky, kde pod červeným ukončením nálepky je ešte biely pruh v tvare šípky,

OBYČAJNÁ LISTOVÁ ZÁSIELKA PRVEJ TRIEDY MÁ NAMIESTO NÁLEPKY OZNAČUJÚCEJ PRVÚ TRIEDU, ODTLAČOK RÁMČEKOVEJ PEČIATKY Z PRÍSLUŠNÝM TEXTOM. VÝPLATNÉ ZA ZÁSIELKU JE UHRADENÉ KOMBINÁCIOU AUTOMATOVEJ ZNÁMKY A ODTLAČKU VÝPLATNÉHO STROJA PODACEJ POŠTY. NA AUTOMATOVEJ ZNÁMKE JE I ODTLAČOK DENNEJ PEČIATKY PODACEJ POŠTY VO VYHOTOVENÍ ČS. V. TYPU. PRÍCHODZIA PEČIATKA ADRESNEJ POŠTY JE NA ZADNEJ STRANE OBÁLKY.

ktorý má na pravej strane písmeno „R“ vytlačené červene v červenom krúžku.

b) Nálepky označujúce prvú triedu listových zásielok.

Listové zásielky, pri ktorých si odosielateľ želá aby boli doručené v čo najkratšom čase sú polepované nálepkami, ktoré majú na modrom podklade biely text: Vľavo, veľkú číslicu 1 s bodkou, vpravo nápis „TRIEDA/CLASSE“. Nálepky sú v samolepiacom vyhotovení.

ODTLAČOK STROJOVEJ PEČIATKY POŠTY VRANOV NAD TOPĽOU 1 V ČERVENEJ FARBE Z 29.7.1993, ZNEHODNOCUJÚCI NALEPENÚ ČS. ZNÁMKU HODNOTY 3,- KČ, KTORÁ BOLA POUŽITÁ AKO SLOVENSKÁ SÚBEŽNÁ ZNÁMKA. V TEXTE STROJOVEJ PEČIATKY JE CHYBNÝ TEXT. NAMIESTO SPRÁVNEHO „TOPĽOU“ JE NESPRÁVNE UVEDENÉ „TOPOĽOU“.

Provizórne nálepky

Podacie i služobné nálepky sa vyskytujú i v provizórnych vyhotoveniach. Výskyt provizórií ovplyvňujú mnohé okolnosti, hlavne minutie zásob nálepiek príslušného druhu. Najrozšírenejšími spôsobmi provizórneho vyznačenia potrebných údajov na zásielke sú:

1. Rukopisný údaj priamo na zásielku, alebo rukopisné úpravy podacích nálepiek

2. Odtlačok pečiatky s príslušným textom na zásielku.

B. POŠTOVÉ PEČIATKY

Na listových zásielkach je možné nájsť hlavne, denné, strojové, strojovopropagačné, príležitostné a prídavné pečiatky.

1. Denné pečiatky

Slúžia na vyznačenie miesta, dátumu podania a aj hodiny odchodu zásielky z podacej pošty na ďalšiu dopravu a na znehodnotenie vylepených známok. Pri zásielkach s rýchlejšou dopravou slúžia pri príchode na adresnú poštu na vyznačenie času príchodu. Denné pečiatky sa vyskytujú prevažne vo vyhotovení československých pečiatok V. typu, to je, že obsahujú i údaj Poštového smerovacieho čísla . V dolnej časti medzikružia majú ozdobné krížiky, alebo môžu byť i bez nich. Majú sa odtláčať v čiernej farbe.

2. Strojové pečiatky

Majú podobné vyhotovenia a obsahujú podobné údaje ako bežné denné pečiatky. Prevažne v nich však chýba hodinový údaj. Naviac majú tzv. znehodnocovacie čiary, alebo vlnovky. Používajú ich pošty s väčším objemom podaných, hlavne obyčajných listových zásielok. Ich odtlačok sa zabezpečuje prácou stroja. Prevažne sa vyskytujú vo

farbe čiernej, menej často vo farbe červenej, modrej alebo zelenej.

3. Strojové propagačné pečiatky

Ich vyhotovenie je obdobné ako majú strojové pečiatky, ale namiesto znehodnocovacích prvkov majú vložené stočky s textom a prípadne i s kresbou. Slúžia na propagáciu rozličných akcii, služieb a podobne. Ich odtlačky sú prevažne v čiernej farbe.

4. Príležitostné pečiatky

Ich text a vo viacerých prípadoch i kresba slúži na pripomenutie udalosti ku ktorej boli zabezpečené. Odtlačky príležitostných pečiatok sa vyskytujú hlavne v čiernej farbe, zriedkavejšie vo farbe červenej. Spravidla neobsahujú hodinový údaj.

5. Prídavné pečiatky

Prídavné pečiatky používajú hlavne väčšie pošty na vyznačenie času uloženia zásielky na pošte, dôvodu vrátenia , doposlania zásielky a podobne. Sú to hlavne riadkové pečiatky a ich odtlačky bývajú prevažne vo fialovej farbe.

C. ÚHRADY POPLATKOV

Poštové poplatky podľa platenia pri podaní listových zásielok nazývame výplatné, poplatky hradené pri dodaní listových zásielok, sú zriedkavejšie a nazývame ich doplatné.

Poštové poplatky sa dajú hradiť viacerými spôsobmi.

1. Známkami.

Tento pre nás filatelistov jeden z najzaujímavejších spôsobov, nalepenie známok na zásielku vykonáva spravidla odosielateľ zásielky, alebo pracovníčka pošty. Potrebnú výšku poplatku je možné zosta-

OBYČAJNÁ LISTOVÁ ZÁSIELKA S VÝPLATNÝM UHRADENÝM ODTLAČKOM VÝPLATNÉHO STROJA PODACEJ POŠTY, KOŠICE 2, BOLA VRÁTENÁ NA ODOSIELACIU POŠTU Z POŠTY PREŠOV 1, VZHĽADOM K TOMU, ŽE ADRESÁT UŽ NEJESTVUJE. POŠTA PREŠOV 1 ODTLAČILA NA OBÁLKU PRÍDAVNÚ PEČIATKU, NA KTOREJ SÚ UVEDENÉ MOŽNÉ DÔVODY VRÁTENIA. PRÍSLUŠNÝ ÚDAJ VYZNAČILA KRÍŽIKOM. NA ADRESNÝ ŠTÍTOK DALA PO PREČIARKNUTÍ ADRESY RUKOPISNÚ POZNÁMKU: "SPAŤ". ODOSIELATEĽ NEBOL NA ZÁSIELKE UVEDENÝ, PRETO JU POŠTA KOŠICE 1 POSTÚPILA NA POŠTOVÚ OHLASOVŇU A ÚLOŽŇU TRNAVA NA ZISTENIE ODOSIELATEĽA. TU BOLA ADRESA ODOSIELATEĽA PO OTVORENÍ OBÁLKY ZISTENÁ, VIĎ RUKOPISNÝ ÚDAJ VPRAVO HORE. OBÁLKA BOLA UZATVORENÁ ČERVENOU NÁLEPKOU S VYSVETĽUJÚCIM TEXTOM, PREČO BOLA ZÁSIELKA OTVORENÁ, A BOL NA ŇU DANÝ ODTLAČOK PRÍDAVNEJ PEČIATKY S POKYNOM VYBRAŤ DOPLATNÉ A SO ŠÍPKOU SMERUJÚCOU K ADRESE ODOSIELATEĽA. DOPLATNÉ VO VÝŠKE 3,- SK BOLO UHRADENÉ ZNÁMKOU, KTORÚ VYLEPILA A ZNEHODNOTILA DODACIA POŠTA ADRESÁTA KOŠICE 1.

viť vylepením jednej alebo viacerých známok zhodnej alebo rôznej hodnoty.

2. Odtlačkom výplatného stroja.

Hlavne veľký podávatelia poštových zásielok a i samotné pošty používajú výplatné stroje, ktoré okrem odtlačku dennej pečiatky odtlačia na zásielku tzv. pseudoznámku, v ktorej sa okrem názvu štátu nachádza i vopred nastavená výplatná hodnota. Odtlačky výplatných strojov sú v červenej farbe a môžu obsahovať i názov používateľa resp. iný text. Podľa používateľov môžeme výplatné stroje rozdeliť na:

a) Výplatné stroje pôšt

b) Výplatné stroje organizácii

3. Úverovanie výplatného.

Organizácie podávajúce pravidelne listové (a aj iné) poštové zásielky môžu využiť úverovanie výplatného. Úver hradia v dohodnutých časových obdobiach.

4. Kombinované úhrady poplatkov.

V prípade nedostatočnej hodnoty vylepených známok na úhradu poplatkov v niektorých prípadoch pošty chýbajúce výplatné uhradia odtlačkom výplatného stroja.

V príspevku nie sú zámerne uvedené, časové údaje o používaní jednotlivých vyhotovení rozličných druhov poštových nálepiek, informácie o hmotnosti a jej zodpovedajúcej výške poštových poplatkov za jednotlivé druhy listových zásielok.

Dušan Evinic

Pramene: 1. Zbierka autora
2. Časopis Zberateľ č.7/2002

Dni otvorených dverí VÖPh 2005

4.11. – 5.11. 2005, Viedeň

Dni otvorených dverí Zväzu rakúskych filatelistov sú fórom, na ktorom sa rakúski filatelisti už asi 15 rokov stretávajú s filatelistami z okolitých štátov. Sú miestom, kde sa nadväzujú nové osobné kontakty a prehlbujú vzťahy medzi zúčastnenými zväzmi. Vždy mám pocit radosti i hrdosti, ak na podujatiach na ktorých organizovaní sa podieľa Zväz slovenských filatelistov (ZSF) veje zástava Slovenskej republiky. Toto bolo také podujatie.

E. Bober, prezident VÖPh a Mag. A. Tettinek, vedúci organizátor podujatia

Rád by som stručne predstavil nášho hostiteľa, VÖPh (Verband Österreichischer Philatelistenvereine). Bol založený 9.3.1921 a t.č. má 200 klubov s asi 20 tisíc členmi, vyvíjajúcich činnosť v piatich regionálnych združeniach. Sídli na Getreidemarkt 1 vo Viedni, kde má centrálny sekretariát. Činnosť VÖPh je bohatá a poznáme ju najmä z medziná-

rodnej výstavnej činnosti. Wiener Internationale Postwertzeichen-Austellungen známe pod skratkou WIPA sú periodicky poriadané už od roku 1881, posledná bola v roku 2000 pri príležitosti 150. výročia vydania prvej rakúskej známky. Ďalšia je plánovaná v roku 2008 a som si istý, že to bude veľkolepá prehliadka európskej filatelie. VÖPh vydáva spolu s rakúskou poštou ako mesačník časopis Briefmarke v náklade 80 tisíc kusov. V šiestich pokračovaniach, ako prípravu na Dni otvorených dverí 2005 priblížil Bratislavu v zrkadle známkovej tvorby Slovenskej a Československej republiky. Dostáva ho bezplatne každý člen VÖPh a abonenti rakúskej pošty.

STRETNUTIE V STÁNKU ZSF. ZĽAVA DOPRAVA: ING. M. BACHRATÝ, PREDSEDA KOMISIE POROTCOV ZSF, F.HORNIAK, RYTEC SLOVENSKÝCH ZNÁMOK, VEĽVYSLANEC SR PROF. JUDR. J. KLIMKO, PREDSEDA ZSF DOC. ING. Ľ.FLOCH, PHD.

Hosťami Dní otvorených dverí VÖPh boli doteraz filatelistické zväzy Maďarský filatelistický zväz (1998), Švajčiarska (1999, 2004), OSN (2000), Lichtenšteinska (2001), Nemecka (2002), Českej republiky (2003). Bol som od roku 2000 každoročne pozývaný na toto podujatie, a preto som s určitým napätím očakával, ako to prebehne tento rok, keď bol náš zväz pozvaný ako hosť spolu s Filatelistickým zväzom Slovinska (FZS). Dopadlo to výborne a v tomto článku sa pokúsim priblížiť priebeh tohoročného podujatia.

Slovensko a Slovinsko si vo svete mýlia politici, úradníci a filatelisti nie sú výnimkou. Pozvanie obidvoch zväzov s podobným menom na jedno stretnutie bol šťastný ťah VÖPh. Verejnosť zistila, že sú to dva rôzne subjekty a že každý z nich je filatelisticky zdatný partner.

Otvorenie podujatia sa pre pozvaných hostí uskutočnilo v piatok 4.11.2005. Zúčastnili sa ho predsedovia participujúcich zväzov, Erich Bober (VÖPh), Valter Ratner (FZS) a Ľubomír Floch (ZSF). Slovenskú poštu reprezentoval podpredseda správnej rady J. Dobrotka a I. Kyrinovičová, riaditeľka pre marketing. Otvorenia sa tiež zúčastnili A. Hauc, generálny riaditeľ Slovinskej pošty a A. Wais, generálny riaditeľ rakúskej pošty. Stretnutie moderoval Anton Tettinek, zástupca predsedu VÖPh. Hlavní predstavitelia zväzov a pošty predniesli krátke prejavy a príhovory. V mene veľvyslanca Slovenskej republiky predniesla príhovor V. Lombardini a za Slovinskú republiku hovoril kultúrny radca A. Fercej. 5.11. pokračovalo podujatie pre filatelistickú verejnosť. Podujatia sa zúčastnili aj partnerské pošty, ktoré

PROMINENTNÍ HOSTIA PODUJATIA. ZĽAVA DOPRAVA, PRVÝ RAD: DR. A. HAUC, DR. A. WAIS, A. FERCEJ, V. LOMBARDINI, DR. J. DOBROTKA, DRUHÝ RAD : DR. V. RATNER

predávali svoje známky a filatelistické produkty. Obchodné stánky všetkých troch pôšt boli doslova obliehané počas celej soboty. Najviac pochopiteľne prišlo rakúskych filatelistov. Dostali pozvanie od Slovenskej pošty, aby navštívili ich stánok a oni prišli v hojnom počte. Naši filatelisti boli o akcii dobre informovaní a preto tam bolo počuť i slovenčinu. Na stretnutie prišiel i slovenský veľvyslanec v Rakúsku Jozef Klimko a živo sa zaujímal o filateliu a filatelistické dianie. Zo stretnutia vzišla i spoločná dohoda, že v roku 2006 zorganizujú slovenskí a rakúski filatelisti, v spolupráci s veľvyslanectvom SR v Rakúsku a Slovenskou poštou propagačnú výstavu slovenských poštových známok v Dome slovenskej kultúry vo Viedni.

Doterajšie Dni otvorených dverí mali svoju tému. Na tento ročník bol zvolená téma „Kroje" a každá z participujúcich strán mala pripraviť exponát, ktorý by priblížil ľudovú kultúru vo svojom regióne, ktoré v minulosti tvorili jeden štátny útvar, Rakúsko-uhorskú monarchiu. Po pravde treba povedať, že exponát Kroje nakoniec predstavil len náš zväz, ostatní účastníci predstavili iné témy. Kroje mohli ukázať, čo sme mali spoločné v minulosti. ZSF sa predstavil exponátom vo voľnej triede, ktorý bol zostavený z filatelistického materiálu, analógových pohľadníc, pohľadníc a bankoviek. Kolektívne dielo A. Urminského, M. Ziku, J. Molnára, J. Jantoša a Ľ. Flocha vzbudilo oprávnený záujem.

Participujúce zväzy pripravili obálky s farebnou prítlačou, VÖPh dve, ZSF a FZS po jednej. Dali sa z nich vyrobiť príťažlivé celistvosti, či už s použitím strojovej pečiatky VÖPh alebo peknej pečiatky rakúskej pošty starostlivo odtlačenej poštármi rakúskej pošty. Slovenská pošta predstavila pekný kašet, ktorým bola pečiatkovaná odosielaná pošta. Celistvosť z obálkou ZSF je predstavená na vnútornej strane obálky tohto čísla. Slovinská pošta mala i príležitostnú pečiatku a tam zakúpené celistvosti na objednávku účastníkov odosielala zo Slovinska na adresu do Rakúska či Slovenska. Vyobrazenie všetkých obálok môžete nájsť na webovej stránke ZSF (www.zsf.chtf.stuba.sk).

Dni otvorených dverí VÖPh 2005 boli úspešným a príťažlivým podujatím. Mohli by byť inšpiráciou pre Zväz slovenských filatelistov a Slovenskú poštu, aby podobné podujatie zorganizovali u nás na Slovensku. Som presvedčený, že by to stálo za to.

Ľubomír Floch, predseda ZSF

VYHLÁSENIE VÝSLEDKOV ANKETY

O NAJKRAJŠIU POŠTOVÚ ZNÁMKU A NAJKRAJŠIU PRÍLEŽITOSTNÚ POŠTOVÚ PEČIATKU ZA ROK 2004

V priestoroch Poľského inštitútu v Bratislave na Námestí SNP 27 sa uskutočnilo dňa 7.10.2005 slávnostné vyhodnotenie ankety o najkrajšiu poštovú známku a najkrajšiu príležitostnú poštovú pečiatku r. 2004. Slávnostný rámec podujatiu dali aj zástupca Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR p. Zlatica Magálová, námestníčka riaditeľa Poľského inštitútu p. Iwona Fraczek, zástupcovia Slovenskej pošty, a.s. a Pofis p. Ing. Mária Kaducová so spolupracovníčkami a rad popredných slovenských filatelistov. Príjemným prekvapením bola účasť autora víťaznej známky, p. J. Brodowského z Poľska, ktorý prijal pozvanie Slovenskej pošty, a.s. POFIS a účasť autorov víťazných pečiatok p. Kuboviča a p. Ševelovej. Prezentáciu vydaných slovenských známok so záverečným vyhlásením víťazných známok a pečiatok ako obyčajne moderoval predseda ZSF. Ceny, venované Slovenskou poštou, a.s. Pofis víťazom odovzdala p. Ing. Kaducová. K podujatiu vydala SP príležitostný poštový lístok, ktorý je vyobrazený v Spravodajcovi 2005(3). Účastníkom ankety poslala SP POFIS príležitostný lístok s poďakovaním za účasť v ankete a informačným textom na rube lístka. Bodku za vydaneným podujatím dala záverečná autogramiáda autorov víťazných návrhov p. Brodowského a p. Kuboviča, so záverečným slávnostným prípitkom zúčastnených. Je treba poďakovať v prvom rade zástupcom Poľského inštitútu, Slovenskej pošte, a.s. Pofis za spoluprácu pri tomto vydarenom podujatí.

(jj)

Viete, že?

- Smernice Európskej únie z roku 1997 a 2002 predpokladajú postupnú a riadenú liberalizáciu poštového trhu? Teraz platí rozsah poštovej výhrady do 100 gr. od 1.1.2006 to bude 50 gr. a od 1.1.2009 bude umožnené verejným poštovým operátorom poskytovať univerzálnu službu na jednotnom poštovom trhu.
- Výsledkom spolupráce Poštovej banky a Slovenskej pošty a.s. je POŠTMAT, elektronické zariadenie na prijímanie platobných kariet? Terminál dokáže načítať údaje z platobnej karty, autorizovať transakciu a poslať podklady pre zúčtovanie transakcie. Kartou je možný výber v hotovosti, urobiť úhradu za produkty a služby. V októbri t.r. malo byť inštalovaných 1 100 terminálov na poštových úradoch. (cit. Liberalizácia poštového trhu, Poštové zvesti 2005(9), str.8.)

(ljf)

ROZVOJ FILATELIE NA SLOVENSKU

Činnosť odborných komisií a aktivizácia členskej základne

XXII. Dni filatelie tematicky nadväzujú na predchádzajúci ročník, kde sme si diskutovali o vzájomnej spolupráci so SP a čiastočne sme si odpovedali na položené otázky. Téma predchádzajúceho ročníka vychádzala z aktuálnej potreby zväzu. Pokúsili sme sa hľadať spoločného menovateľa záujmov vydavateľa poštových známok a filatelistickej verejnosti. Mal prispieť k vytvoreniu vízie optimálnej emisnej politiky Slovenskej pošty a.s.. Predstavili sme filateliu ako záľubu s významným náučným, výchovným a spoločenským potenciálom, ktorá ako súčasť denného života prispieva k zvýšeniu kvality života. Dokumentovali sme, že zahraničné výstavy sú aj propagáciou slovenskej poštovej známky, majú i štátno-propagačný rozmer a jej vydavateľ a štátna správa by mali na ne finančne prispievať. Je potrebné vytvoriť finančné zázemie pre vystavovateľské aktivity, na rámové poplatky, poistenie a dopravu exponátov na výstavu, cestovné pre národných komisárov. Financie získané z členského nestačia zväzu na plnenie vytýčených cieľov. Ak chceme uskutočňovať aktivity ako doteraz, potrebujeme stabilných sponzorov nielen s "ad hoc" podporou, ale najmä v horizonte niekoľkých rokov. Ak ich nezískame musíme utlmiť naše aktivity. Spolupráca so SP, štátnymi orgánmi a orgánmi miestnej samosprávy môže ZSF pomôcť získať potrebné financie.

Doterajšie poznatky indikujú, že väčšina členov sa uspokojuje s odberom noviniek slovenských poštových známok. Stredisko novinkovej služby uskutočňuje distribúciu noviniek do klubov za obchodnú zľavu, čo vedie k zabezpečeniu finančných zdrojov pre túto činnosť na sekretariáte ZSF a v KF. Je vo výsostnom záujme zväzu, aby odber noviniek bol čo najvyšší, lebo od neho sa vypočítava výška obchodnej zľavy. Pri ekonomickom vyhodnocovaní činnosti strediska sme zistili, že polovica obchodnej zľavy už úplne nepokrýva prevádzkové náklady a pravdepodobne bude potrebné v druhom polroku 2006 prehodnotiť rozdelenie obchodnej zľavy. Požiadavka Rady ZSF je logická, činnosť strediska musí byť ekonomicky samonosná.

Členovia sa spoliehajú na to, že dostávajú kvalitný filatelistický material, ktorý sa časom zhodnotí a väčšina stále považuje investovanie do poštových známok za dobrú investíciu. Spoliehajú sa, že ZSF stráži ich záujmy, aby sa naplnili ich očakávania.

Položme si otázku: Je to tak?

Súčasťou otázky je: má zväz možnosť tlmočiť názory členov na kvalitu filatelistického materiálu? Druhá časť otázky znie „má zväz možnosť reálne ovplyvniť jeho kvalitu"?

Máme zástupcov v návrhovej komisii známkovej tvorby MDPT i v realizačnej komisii GR SP. Naše pripomienky a návrhy máme možnosť tlmočiť. Teda na prvú časť otázky môžeme odpovedať kladne.

S akou odozvou sa naše pripomienky stretávajú? Možno odpoveď na túto časť otázky by sme mohli rozdiskutovať na tomto stretnutí.

Podiel odborných komisií na činnosti zväzu

Odborné komisie zabezpečujú nezastupiteľné odborné úlohy zväzu. Znaleckú, výstavnú, publikačnú činnosť, budovanie nových exponátov zabezpečuje minoritná časť členov. Ich činnosť je podmienená finančnou podporou tej časti zberateľskej základne, ktorá odkladá nové známky do alba. Odborné komisie vytvárajú poznatky umožňujúce kladnú odpoveď na prvú otázku. Vieme klásť kvalifikované otázky, vieme ponúknuť kvalifikované riešenie odborných filatelistických problémov.

Cítim potrebu povedať na tomto fore, ktoré je stretnutím najmä členov odborných komisií, že činnosť odborných komisií stagnuje a má veľké rezervy. Je to činnosť, ktorú nemožno naplánovať zo sekretariátu zväzu, je to činnosť, ktorá musí vychádzať z praktických potrieb členov klubu a ich najvlastnejšia činnosť sa musí uskutočňovať najmä v kluboch a regiónoch. Práve v kluboch treba hľadať záujemcov o odbornú činnosť, podchytiť ju a rozvíjať. Počúvam námietky, že je málo financií na takúto činnosť. Zastávam názor, že pre túto činnosť je najmä potrebný dobre fungujúci mozog, voľný čas, ktorý táto činnosť potrebuje, a samozrejme papier, pero resp. počítač, aby sme to uchovali i pre druhých. Na tvorivú prácu netreba veľa peňazí. Až v ďalšej etape, keď sa nápady majú pre-

niesť do reálneho života treba peniaze. Tvorivá práca, potreba vzájomnej komunikácie, vytváranie praktickej potreby spolupracovať, vymieňať si názory, tvoriť exponáty a vystavovať ich, to všetko utužuje väzby členov zväzu. Ak sa nám podarí mať a udržať takúto organizáciu, budeme schopní napĺňať zmysel jej existencie. Zväz sa zmenšuje, samovolne klesá náš počet. Je to prirodzené, odchádzajú však najmä tí, čo sú pilierami odbornej činnosti. A vo väčšine prípadov, žiaľ, nezanechávajú nástupcov. V horizonte najbližších rokov budeme musieť urobiť viaceré organizačné opatrenia, aby naša organizácia ostala administratívne funkčná. A na to bude potrebná početná skupina mienkotvorných filatelistov, pomoc aktívnych členov odborných komisií, aby sme mohli potrebné zmeny realizovať. A preto sa obraciam práve na odborné komisie, aby sa zamysleli nad mojím videním predložených problémov. V rozvoji ich aktívnej činnosti vidím nádej do budúcnosti.

Informačný tok

Za roky svojho pôsobenia som si vytvoril obraz o záujmoch a aktivitách v kluboch filatelistov. Je charakteristické, že lokálny záujem prevažuje nad záujmami zväzu ako celku. To by samo o sebe nebolo nič negatívne. Suma úspešných akcií klubov predsa tvorí obraz úspešnej organizácie ako celku.

Rada ZSF potrebuje tok reálnych a aktuálnych informácií. Doterajší tok informácií je ťažkopádny, nevyhovuje terajším potrebám zväzu. Navrhujem, aby sme raz ročne oslovili každého člena zväzu s dobre pripraveným dotazníkom a zistili, čo si skutočne členovia o svojej organizácii myslia a čo od nej očakávajú. Odpovede by poskytli orgánom ZSF podklady pre strategické rozhodnutia. A práve pri príprave dotazníka bude veľmi potrebná pomoc členov odborných komisií. Verím, že naša dobrá spolupráca so Slovenskou poštou a.s. sa rozšíri i na takúto aktivitu. Dotazník by sme mohli odoslať každému členovi ZSF na jeho adresu ako "vec poštovej služby" súčasne s otázkami Ankety o najkrajšiu známku a príležitostnú pečiatku. Počet návratených odpovedí by bol zároveň indikátorom záujmu členov o odborné zväzové aktivity.

Spolupráca s orgánmi miestnej samosprávy

V tejto oblasti môže mať naša činnosť široké pole pôsobnosti. Vidím ju ako najperspektívnejší zdroj financií pre činnosť miestnych klubov. Potrebujeme zistiť, ktoré slovenské mestá sú ochotné podporovať tvorbu exponátov o ich histórii alebo regióne. Vyzývam KF v mestách, kde bude záujem o tento druh exponátov, aby jej členovia vytvorili jednorámové exponáty o svojom meste, poštovom úrade alebo regióne. Exponáty by mali byť vystavené na miestnej nesúťažnej výstave, a pokiaľ by sa táto iniciatíva stretla s úspechom, mohli by sme urobiť regionálnu alebo i celoštátnu výstavu takýchto exponátov. Tvorba nových tematických exponátov s výraznou spoločenskou objednávkou by sa mala stať súčasťou spolupráce s orgánmi a inštitúciami miestnej samosprávy.

Inaugurácie slovenských poštových známok

Inaugurácie slovenských poštových známok považujeme za veľmi dôležité akcie na propagáciu slovenskej poštovej

známky. Spolu s originálnou pečiatkou poskytujú príležitosť k vytvoreniu celistvosti, ktorá oznámi svetu zrodenie novej slovenskej poštovej známky a ktorá má šancu stať sa ozdobou každej zbierky. Výstavné exponáty námetovej i teritoriálnej triedy potrebujú na dokumentáciu libreta exponátu práve takéto celistvosti. KF v spolupráci s miestnymi inštitúciami organizovali inaugurácie poštových známok, v mnohých prípadoch vytvorili návrhy na zhotovenie príležitostných pečiatok. Toto sú aktivity, ktoré neboli ako celok zdokumentované a čakajú na spracovanie v príslušnej odbornej komisii.

Filateliu do základných škôl

Získavanie nových členov je nosným problémom našej organizácie. Potenciálnymi členmi sú najmä mladí ľudia. Komisia mládeže stojí pred veľkou výzvou. Mala by vytvoriť projekt "Filatelia do základných škôl", ktorý by sme ponúkli ministersvu školstva a formou grantu požadali o jeho finančnú podporu. Využitie poštových známok vo výuke dejepisu, prírodopisu, občianskej výchovy, estetiky a náboženskej výchovy má svoje opodstatnenie a mohlo by sa stať súčasťou výuky na základných školách.

V decembri bude Rada ZSF diskutovať o rozpočte pre rok 2006. Úloha pre odborné komisie je jasná. Je najvyšší čas predložiť projekt odbornej činnosti ZSF a požiadavky na ich finančné krytie.

Veľmi by ma potešilo, ak by môj príspevok vyvolal diskusiu k predloženým námetom činnosti odborných komisií.

Doc. Ing. Ľ. Floch, PhD.

Aktivity Slovenskej pošty, a.s. v roku 2005

v oblasti známkovej tvorby a v oblasti propagácie a rozvoja filatelie na Slovensku

Vážení filatelisti, dámy a páni,

tak ako minulý rok, aj tento rok som uvítala možnosť vystúpiť na Dni slovenskej filatelie a to najmä z toho dôvodu, že ma teší možnosť informovať o dianí v SP a.s. v oblasti známkovej tvorby, pretože len vzájomná informovanosť môže viesť k pochopeniu sa navzájom, rešpektovaniu a partnerstvu.

Nebudem opakovať známu skutočnosť, že okrem vydavateľskej činnosti , prešla od roku 2003 pod SP a.s. emisná činnosť. Chcem sa skôr sústrediť na to , čo nové sa udialo v tejto oblasti.

1. Vyhodnotenie emisného plánu za rok 2005

Emisný plán poštových známok môžeme definovať ako základ, od ktorého sa odvíja celá známková tvorba. Príprave emisného plánu sa každý rok venuje mimoriadna pozornosť, pretože výsledkom emisného plánu pre daný kalendárny rok je vydavateľský proces, na konci ktorého sú poštové známky.

V súlade so schváleným emisným plánom je v roku 2005 plánované vydanie 23 poštových známok, pričom dosiaľ bolo od začiatku roka vydaných 21

poštových známok a do konca roka sú naplánované ešte dve vydania v mesiaci november, Vianoce 2005 – Traja králi a Deň poštovej známky.

Z celkového počtu známok vydaných v tomto roku, predstavuje 35% podiel známok, tlačených oceľotlačou a 65% podiel známok tlačených ofsetom. Z uvedeného vyplýva, že 8 poštových známok bolo vydaných niektorou z techník oceľotlače.

Výplatná poštová známka Prezident SR Ivan Gašparovič ako jediná v tomto roku, bola vytlačená technikou rotačnej oceľotlače.

Ďalších päť známok bolo spracovaných technikou oceľotlače z plochých platní v kombinácii s ofsetom, boli to známky: Solidarita s Áziou, dve známky Kone z emisného radu Ochrana prírody a dve známky Čierny Balog a Vychylovka z emisného radu Technické pamiatky.

Ako dosiaľ posledná emisia, boli v týchto dňoch vydávané známky z radu Umenie, Rembrandt a Baron, ktoré sú spracované technikou oceľotlače, prvá dvojfarebnou a druhá päťfarebnou oceľotlačou z plochých platní.

Ostatných 15 poštových známok je vydávaných technikou ofsetu.

Z hľadiska zamerania emisií, boli v tomto roku zachované, v minulých rokoch veľmi úspešné a vo filatelistickej obci obľúbené emisné rady, ako sú Ochrana prírody, Technické pamiatky a Umenie, ktoré sa tešia každý rok veľkému záujmu vo filatelistickej i nefilatelistickej verejnosti.

Okrem už spomenutých emisií bola ďalej vydaná známka z vyhľadávaného emisného radu EUROPA a ďalej dve známky s vyobrazením slovenských miest: Banskej Bystrice a Holíča.

Pri príležitosti rôznych významných udalostí v priebehu roka, boli vydané známky ku Dňu sv.Valentína, k Veľkej Noci, k výročiu uzatvorenia bratislavského mieru, k usporiadaniu Bienále ilustrácií v Bratislave, tradične k Vianociam a záverom roka ku Dňu poštovej známky, ktorá prezentuje vydavateľa slovenských poštových známok.

Mnohé zo spomínaných známok sa už teraz tešia záujmu filatelistov, ktorí oceňujú predovšetkým tie poštové známky, ktoré sú umelecky veľmi kvalitne spracované. Za úspechom slovenských poštových známok je samozrejme zručnosť našich umelcov, z ktorých niektorí sú dokonca nositeľmi cenných medzinárodných ocenení.

V roku 2005 sa na tvorbe známok podieľali známi umelci, z ktorých najviac známok navrhli nasledovní akademickí maliari: Peter Augustovič, Marián Čapka a Igor Piačka, ktorí navrhli po tri poštové známky, Vladimír Machaj a Arnold Feke, ktorí navrhli po 2 známky. Ostatní umelci sa podieľali na emisnom pláne jednou známkou. Okrem týchto výtvarníkov sa na tvorbe filatelistických produktov podieľali aj rytci, medzi nimi po prvýkrát aj Jana Viktorová a z ostatných nových rytcov sú opäť zastúpení Miroslav Strnadel a Lucie Kruličková. Na tvorbe poštových známok a FDC v tomto roku spolupracovalo dohromady 8 rytcov, čo je doteraz najväčšie zastúpenie. Napriek tomu, že na jedného umelca pripadlo málo rytín, dvaja rytci boli prizvaní z Českej republiky.

2. Aktivity SP, a.s. v oblasti propagácie slovenskej známkovej tvorby

Okrem vydavateľských aktivít Slovenskej pošty, a.s. v oblasti známkovej tvorby, ktorým som sa venovala v predchádzajúcom bode a sú logicky najdôležitejšie z pohľadu filatelie, vyvíjala Slovenská pošta najmä prostredníctvom svojej organizačnej zložky POFIS, zameranej práve na všetko čo súvisí s filateliou, celý rad ďalších aktivít. Tieto aktivity, realizované priebežne počas celého roka, boli orientované predovšetkým na propagáciu slovenskej známkovej tvorby doma i v zahraničí.

Z pohľadu propagácie slovenskej známkovej tvorby sa SP, a.s. zúčastnila na nasledujúcich najvýznamnejších podujatiach:

- propagačné aktivity spojené s predajom známky Slovakia Summit v tlačovom stredisku počas Summitu Bush – Putin, v rámci ktorých boli odovzdané známky v skle prezidentom SR, USA a Ruska
- podpora záchranných programov v Indonézii pre deti z postihnutých oblastí tsunami, formou finančného daru za predaj známky Solidarita s Áziou v spolupráci s UNICEF
- účasť SP na zahraničných predajných filatelistických výstavách v Brne, vo Švédskom Götteborgu na „Nordii 2005“, v talianskom Ric-

cione na medzinárodnom veľtrhu poštových známok „Riccione 2005“ a v nemeckom Sindelfingene na predajnej výstave poštových známok „Sindelfingen 2005“

- zastúpenie Slovenskej pošty na filatelistickej výstave Taipei v Taiwane prostredníctvom p. Silvie Sagovej.

Tradične sa veľkej obľube tešia všetky podujatia súvisiace s inauguráciou , resp. uvedením nových poštových známok. Ani tento rok nebol výnimkou. Slovenská pošta, a.s. sa organizačne podieľala na inauguráciách poštových známok:

- B.Bystrica, Zdenka Schelingová, Veľkonočný baránok, Cyklistika, Svetový rok fyziky, Prezident SR, Čierny Balog, Vychylovka.

Plánujú sa ešte akcie k uvedeniu známok z emisného radu Umenie: Rembrandt a Baron, Vianoce 2005 a Deň poštovej známky.

Medzi ďalšie významné aktivity v rámci slovenskej filatelie, nesporne zaraďujeme tie, ktoré sa usporiadali a do konca roka ešte usporiadajú za spoločnej participácie Slovenskej pošty, a.s. a Zväzu slovenských filatelistov. Každý rok patria naše spoločné podujatia k atraktívnym nielen pre odbornú obec, ale aj pre všetkých zainteresovaných na známkovej tvorbe, ktorých nie je málo.

Rada by som na tomto mieste vymenovala tie podujatia v roku 2005, ktoré sú symbolom vzájomnej spolupráce a zároveň pôdou pre ďalší rozvoj našich vzťahov.

- Vyhodnotenie ankety o najkrajšiu poštovú známku a najkrajšiu slovenskú pečiatku za rok 2004, ktoré sa uskutočnilo dňa 7.októbra 2005 v Poľskom inštitúte, kde za prítomnosti členov ZSF, filatelistov, občanov, novinárov a zamestnancov SP, boli najúspešnejším umelcom odovzdané ceny GR Slovenskej pošty, a.s.. Z iniciatívy pošty a na jej náklady sa podujatia zúčastnil aj poľský autor známky p. J. Brodowski.
- Stretnutie filatelistov v Trnave na Dni slovenskej filatelie, ktorého sme práve účastníkmi.
- Spoločná oslava Dňa poštovej známky, ktorá sa tradične bude konať 18.decembra s pravidelným udeľovaním cien ministra za známkovú tvorbu a vyznamenaním osobností, ktoré sa výrazne zaslúžili o rozvoj v oblasti filatelie

Okrem týchto podujatí sa SP pripravuje na účasť na Dni otvorených dverí rakúskej filatelie, ktoré sa koná vo Viedni 4.-5.11.2005, na ktorých je okrem domácej poštovej správy a domáceho zväzu filatelistov , očakávaná účasť naša a slovinská. Všetky náklady spojené s účasťou na tomto podujatí – poplatok za účasť , tlač pozvánok a ich distribúcia asi 6 000 rakúskym filatelistom, výroba príležitostnej pečiatky, občerstvenie, je zabezpečené z finančných zdrojov Slovenskej pošty.

K aktivitám Slovenskej pošty, a.s. v roku 2005, ktoré takisto môžu prispieť k ďalšiemu prehĺbeniu vzťahov medzi vydavateľom poštových známok na strane jednej a zberateľmi – filatelistami na strane druhej, zaraďujeme aj účasť POFIS na filatelistických burzách. Týmto spôsobom sa nám podarilo priblížiť sa k ľuďom, ktorí majú blízky vzťah k filatelii, prejaviť náš záujem o ich názory a prispieť priamym predajom na fila-

telistickej burze k vytváraniu zbierok slovenských známok. V rámci účasti na filatelistickej burze, sme realizovali prostredníctvom anketových lístkov prieskum medzi účastníkmi filatelistickej burzy, ktorý bol zameraný na zistenie názorov zberateľov napr. k známkovým zošitkom, k FDC, emisnému plánu, atď.

3. Aktivity SP a.s., v oblasti rozvoja filatelie na Slovensku so zameraním na podporu mládežníckej filatelie

Okrem spomínaných akcií na podporu filatelie na Slovensku nemôžeme zabúdať na veľmi dôležitú oblasť, a to na aktivity spojené s deťmi a mladými ľuďmi, ktoré sú našou budúcnosťou a veríme, že aj budúcou filatelistickou generáciou, ktorú si musíme spoločným úsilím postupne vychovať.

V tejto oblasti sa nám podarilo rozvinúť viacero aktivít, ktorých spoločným menovateľom je prilákanie detí a mládeže k zbieraniu známok a vytváranie si pozitívneho vzťahu k hodnotám, akým je nesporne malé umelecké dielo vo forme poštovej známky.

Nakoľko v dnešnej dobe technického pokroku, mladá generácia trávi svoj voľný čas inak ako to bolo v minulosti, čoho dôsledkom je postupné ubúdanie počtu mladých filatelistov, je veľmi dôležité venovať pozornosť deťom a mládeži. V tejto oblasti vidíme stále značné rezervy a je potrebné v spolupráci s aktivistami ZSF rozvinúť výraznejšie aktivity na podporu mládežníckej filatelie.

Slovenská pošta, a.s. preto pripravila návrh projektu, ktorý by v rámci celého Slovenska pomohol prekonať túto bariéru. Prostredníctvom materiálnej podpory pri vytváraní filatelistických krúžkov na školách a centrách voľného času , by sa aj Slovenská pošta, a.s. chcela podieľať na vychovávaní novej filatelistickej generácie.

Cieľov projektu na podporu rozvoja mládežníckej filatelie je niekoľko:

- zriadiť na vybraných školách a centrách voľného času v rôznych regiónoch Slovenska odborne vedené filatelistické krúžky
- zvýšiť počet mladých filatelistov na Slovensku, ktorých rady sa v posledných rokoch neustále znižovali
- v súvislosti s prípravou vedúcich filatelistických krúžkov zorganizovať pre pedagógov a vychovávateľov odborné semináre
- zorganizovať stretnutia mládeže s umelcami v oblasti známkovej tvorby
- zabezpečiť na vybraných školách a centrách voľného času prezentáciu filatelie vo forme výstavy s filatelistickou tematikou.

V súčasnosti je uvedený projekt v štádiu schvaľovacieho procesu, pričom prebehlo aj viacero rokovaní s predsedom Komisie mládeže, Mgr. Mičkom, počas ktorých boli zosúladené jednotlivé kroky projektu. Napriek tomu, že projekt v tomto školskom roku, ktorý sa už začal, nebude možné plne realizovať, uskutočnilo sa viacero aktivít, ktoré smerovali k príprave podmienok pre jeho realizáciu. Slovenská pošta, nadviazala kontakty s viacerými filatelistami, ktorí sú ochotní podieľať sa na zriadení filatelistických krúžkov pre deti a mládež.

Môžeme spomenúť, že v Bratislave, ktorá má dlhodobo veľké problémy

s poklesom počtu mladých filatelistov, sa podarilo v týchto dňoch rozbehnúť činnosť filatelistického krúžku , ktorý vedie p.Daniela Schmidtová v Petržalke v Klube 22. Na prvom stretnutí sa zúčastnil aj zástupca SP, ktorý odovzdal deťom rôzne filatelistické materiály ako motiváciu pre pokračovanie v zbieraní známok. S p.Schmidtovou bol zároveň dohodnutý postup ako osloviť ďalšie deti prostredníctvom škôl v Petržalke, resp. v okolí Klubu 22 a zvýšiť tým počet detí vo filatelistickom krúžku.

V Bratislave bol oslovený aj riaditeľ Gymnázia na Bilíkovej ulici s ponukou zriadenia filatelistického krúžku na gymnáziu.

Na podporu rozvoja mládežníckej filatelie v ďalších regiónoch Slovenska sa nám podarilo skontaktovať s aktivistami v oblasti filatelie z Banskej Štiavnice, z Banskej Bystrice a zo Zvolena, kde sa zatiaľ podarilo v tomto mesiaci založiť filatelistický krúžok v Banskej Štiavnici, ktorý bude viesť p. Erika Truchlíková, ktorá veľmi pozitívne reagovala na záujem Slovenskej pošty, a.s. a uvítala akúkoľvek podporu tohto filatelistického krúžku zo strany SP, a.s. a prípravu projektu pre rozvoj mládežníckej filatelie s nadšením. So záujmom sa stretol aj náš návrh na vytvorenie filatelistického krúžku u zamestnanca Domova mládeže v Banskej Bystrici, p. Juraja Rohárika, ktorý prisľúbil pomoc a podporu pri týchto aktivitách. P. Rohárikovi boli tiež zo strany SP venované filatelistické materiály pre deti, pre ktoré bude robiť nábor do filatelistického krúžku v Banskej Bystrici.

Okrem vyššie uvedených aktivít, smerujúcich k zriaďovaniu nových filatelistických krúžkov v regiónoch Slovenska, podporuje Slovenská pošta, a.s. rozvoj mládežníckej filatelie aj v rámci iných akcií. Tradične každý rok organizuje pre deti Komisia mládeže pri Zväze slovenských filatelistov filatelistickú olympiádu. V tomto školskom roku sa uskutoční v Nitre jej 33. ročník. Slovenská pošta sa na príprave olympiády podieľa už v tomto štádiu, kedy sa rozbiehajú prípravy prvých kôl. Pre deti, zúčastniace sa olympiády, sme poskytli ako študijný materiál pečiatkované poštové známky a poštové lístky, viažúce sa k tohoročnej téme olympiády: Symboly Slovenska. Zároveň sa Slovenská pošta, a.s. podieľala aj na príprave rozmnoženia materiálov s informáciami pre organizátorov olympiády. Spolupráca SP, a.s. pri uskutočnení krajských kôl bude v ďalšom zameraná na medializáciu olympiády v Poštových zvestiach a v neposlednom rade poskytnutím cien Slovenskej pošty, a.s. pre víťazov filatelistickej olympiády.

V súčasnosti pripravujeme z realizačnej stránky naplnenie emisného plánu pre rok 2006,ďalej pripravujeme návrh emisného plánu na rok 2007. V budúcom roku chceme sa viac venovať sprievodným filatelistickým produktom, propagácii filatelie a známkovej tvorby, spolupráci s rozhodujúcimi obchodnými partnermi, spolupráci pri presadzovaní projektov v oblasti filatelie. Chceme spolupracovať aj so Svetovou poštovou úniou pri projekte „Marketingový sprievodca pre filateliu“, budeme pracovať na projekte „Prechodu na euro v oblasti filatelie a známkovej tvorby“.

Vo všetkých oblastiach očakávam pozitívnu spoluprácu aj s Vami, širokou filatelistickou obcou v prospech

filatelie a známkovej tvorby. Verím, že na stretnutí o rok budeme môcť konštatovať, že vzájomné poznanie je hlbšie a vzájomná spolupráca pokračuje tým pozitívnym smerom, ktorého základy sú už dnes definované.

PhDr.Irena Kyrinovičová
riaditeľka obchodu a marketingu SP, a.s,

Trenčianska filatelia – súčasť kultúrneho spektra mesta

(aktivity trenčianskych KF)

Trenčín ako kolíska slovenského filatelistického výstavníctva, začatého 1. slovenskou výstavou poštových známok v r. 1928 si udržiava tento trend aj v súčasnej zložitej ekonomickej situácii a v akej sa nachádza aj kultúra ako taká na Slovensku. Klubový život v dvoch KF má svoje špecifiká. KF ZSF 52 10 je pri Kultúrnom stredisku Dlhé Hony. V tomto kultúrnom stánku sa uskutočňujú pravidelné stretnutia členov oboch KF. V priestoroch klub realizuje vystavenie niekoľkých exponátov počas roka v rozsahu 5 výstavných plôch. Sú sprístupnené členskej základni, širokej verejnosti, ktorá sa zúčastňuje aj na iných podujatiach v tomto zariadení, ako aj účastníkom 4 celoštátnych búrz. V klube sa opäť oživuje tvorba exponátov v námetovej a teritoriálnej triede. Dlhodobo však stagnuje práca s mladými filatelistami v oboch KF. Príčina je v smerovaní využitia voľného času rodičmi a školou do oblasti štúdia jazykov, práca s počítačmi a v oblasti športu aj vysoké nominálne hodnoty známok.

KF 52 19 pri Kultúrnom a metodickom centre OS SR Trenčín, ktorý bol založený v r. 1963 sa prezentuje svojou kultúrnospoločenskou činnosťou v úzkej spolupráci s predstaviteľmi mesta Trenčín, Trenčianskym múzeom, Verejnou knižnicou M. Rešetku, Veliteľstvom pozemných síl, Veliteľstvom sil výcviku a podpory, Veliteľstvom logistiky, Kartoreprodukčnou základňou, Klubom voj. veteránov, Oblastným výborom SZPB, Klubom priateľov Francúzska a Slovenska v Žiline, Aeroklubom, Leteckou a obchodnou spoločnosťou SEAGLE Air Trenčín, Poštovým múzeom SP, a.s. B. Bystrica a s ďalšími inštitúciami a podnikateľskou sférou.

Prezentácia KF na verejnosti je realizovaná pri rôznych spoločenských udalostiach na ktorých KF participuje operatívne tvorbou exponátov hlavne v otvorenej triede, ktorá dáva širokej verejnosti lepší pohľad na filateliu. Táto spolupráca je výhodná pre všetky zúčastnené strany. KF vytvorí exponát, zrealizuje výstavu a o ostatné záležitosti sa postarajú spoluusporiadatelia. Poskytnú bezplatne výstavné priestory, zaplatia vyhotovenie PPP, občerstvenie pri vernisáži, vytlačenie

propagačných materiálov, pozvánky, kor. lístky a ich odoslanie. Dobrá spolupráca je v tejto oblasti s poštou Trenčín 1 a s Regrutačným strediskom OS Trenčín, ktoré príležitostne rozvinie poľnú poštu. Usporiadanie špecifických výstav v otvorenej triede vyžaduje aj špecifickú tvorbu exponátov na aktuálne témy s vysokou profesionálnou znalosťou problematiky. Patrí medzi ne "Slováci v mierových misiách OSN a v operáciách za mier", „Od Kórey po Cyprus", „ Slováci v Dozornej komisii neutrálnych štátov v Kórei v rokoch 1953 – 99", „Naša cesta do NATO", „Trenčín v zrkadle pošty a filatelie" , „60. výročie oslobodenia mesta Trenčín", „ 80. výročie založenia klubu filatelistov v Trenčíne", „Druhá svetová vojna v zrkadle poštovohistorických dokumentov", „Na večnú slávu synom Francúzska", „100 rokov futbalu v Trenčíne", ako aj niektoré ďalšie pri iných podujatiach.

Pestrosť činnosti klubu a jej členov závisí od aktivity jednotlivcov a akcieschopnosti výboru naplánované podujatia pripraviť a realizovať. To je možné len za dobrých medziľudských vzťahov, ktoré v KF panujú.

Medzi zaujímavé podujatia ktoré oslovili aj širokú verejnosť sú slavnostné uvedenia poštových známok, medzi ktoré patrili Hrad Trenčín, Kragujevac 1918, 1. kozmický let občana SR, za účasti tvorcov známok a kozmonautov, obraz M.A. Bazovského Malatina, Rímske légie v Trenčíne.

Výstavy z tvorby Františka Horniaka, ak. mal. Jána Šveca, odhale-

nie pamätných tabúľ 1. filatelistickej výstavy na Slovensku, 2. tabule znovuobjaviteľovi rímskeho nápisu Ľ. Stárkovi. Vyhotovenie graf. návrhov na PPP pre podujatia v Trenčíne a pre obce v regióne Považia. V t.r. to boli PPP k 80. výr. založenia KF v Trenčíne, 60. výr. oslobodenia mesta, 5. výročie spolupráce KF 52 19 s HBSV – AMAP Viedeň, ako aj pre rok Ľ. Štúra v Trenčíne, Uhrovci, Bánovciach nad/B, Myjave a v Zemianskom Podhradí. Organizovanie leteckej prepravy pošty v rámci Medzinárodných leteckých dní SIAD z Bratislavy ako aj letecká preprava pošty v spolupráci s Aeroklubom Trenčín, Leteckou obchodnou spoločnosťou SEAGLE-Air Trenčín a Aeroklubom Dubnica n/V.. Všetky aktivity stoja veľa úsila, času a finančných prostriedkov. Tieto je potrebné získať od sponzorov a cez granty, ktoré na základe predložených projektov schvaľuje Kultúrna komisia Ms zastupiteľstva na základe dobrého projektu a dobrých referencií za uplynulé roky. Tiež z fondu Trenčianskeho VÚC, ktorý pre tento rok uvoľnil finančné prostriedky na propagáciu podujatia „Rok Ľudovíta Štúra“. Prezentáciou klubu a zároveň aj mesta je účasť členov s exponátmi na výstavách v Malackách, v Zbehoch pri Nitre, Krakove, Viedni, ale aj v Sklabini a vo Vrútkach. K úspešnej činnosti je potrebné podujatia naplánovať aj so spoluusporiadateľmi, včas predkladať požiadavky na zisk grantov, v požadovanom termíne vykonať vyučtovanie a vyhodnotenie.

Vo vzťahu k Rade ZSF je potrebné povedať, že členovia výboru i KF zaujímajú stanoviská k predkladaným materiálom, medzi ktoré patrili napr. Stanovy ZSF, Výstavný poriadok, Smernice pre sklad výstavného zariadenia, ako aj k súčasnej ekonomickej situácii ZSF. Klub obhospodaruje výstavné zariadenie pre ZKF Zs regiónu a Bratislavy. KF má svojich v ZKF Zs regiónu, v Slovenskom filatelistickom vedeckom spoločenstve. Medzinárodnú spoluprácu realizuje s KF Uherský Brod a s HBSV Arge Militaria Austriaca Philatelia Wien. Niektoré podujatia sú spojené s prednáškou na danú tému podľa druhy výstavy.

Budem rád, ak niektoré naše kroky ako zlepšovať život v KF nájdu inšpiráciu aj v ďalších KF ZSF.

Jozef Korený

Vyhlásenie účastníkov XXII. Dní filatelie Slovenska

22. októbra 2005 v Trnave

Na XXII. DFS, ktoré organizačne usporiadal KF ZSF 52 – 53 Tirnavia v Trnave, bolo 45 účastníkov. Medzi nimi boli zástupcovia Slovenskej pošty, a.s., Poštového múzea Banská Bystrica, Spoločenstva Sv. Gabriela,

Účastníci XXII. Dní filatelie Slovenska v Trnave (foto Š.Kollár)

Slovenského vedeckého filatelistického spoločenstva, Slovenskej spoločnosti olympijskej a športovej filatelie, predsedovia klubov filatelistov, odborných komisií ZSF, členovia Rady ZSF, vedúci krúžkov mladých filatelistov a ďalší filatelisti, členovia ZKF z Bratislavy, západoslovenského, stredoslovenského a východoslovenského regiónu.

Po úvodných vystúpeniach predsedu ZSF doc. Ľubomíra Flocha, PhD., riaditeľky odboru obchodu a marketingu SP, a.s. PhDr. Ireny Kyrinovičovej a riaditeľa Poštového múzea v Banskej Bystrici PhDr. Štefana Kollára, PhD., odzneli referáty významných filatelistov. Ich vystúpenia podnietili živú diskusiu účastníkov.

Na záver rokovania účastníci podujatia medzi iným konštatovali, že:

1. Slovenská filatelia, ako kultúrno-vzdelávací a záujmový faktor spoločnosti, napriek vysokému kvalitatívnemu štandardu, sa nachádza v kvantitatívnej recesii. Ubúda počet členov ZSF a hrozí zánik niektorých klubov filatelistov.
2. Veková štruktúra členstva sa už niekoľko rokov zvyšuje, do radov filatelistov sa hlási menej záujemcov strednej a mladšej generácie.

3. Finančné zabezpečenie chodu organizovanej filatelie v kluboch nedosahuje ani najskromnejšie potreby.

XXII. Dní filatelie sa niesli v znamení aktivizácie na každom úseku. Menovite je potrebné v záujme zastavenia poklesu členskej základne ZSF využívať každú príležitosť na získavanie nových členov, hlavne z radov mládeže ale aj dospelých. Ukazuje sa prospešnosť malých propagačných filatelistických výstav v obciach, usporiadaných z príležitosti rôznych výročí. Zvlášť námetové a regionálne exponáty sa tu tešia veľkému záujmu návštevníkov.

Je treba skvalitňovať ponuku účasti filatelistov na rôznych oslavách výročí miest, obcí, pôšt, podnikov a inštitúcií a získavať tak sympatizantov filatelie aj ďalšie finančné prostriedky pre pravidelný a úspešný chod organizovanej filatelie. Preto je potrebná spolupráca so štátnou aj miestnou a verejnou správou, so školami a osobitne so Slovenskou poštou. Preto vítame zámery Slovenskej pošty, a.s. pri podpore a rozvoji mládežníckej filatelie.

Základnou podmienkou pre dosiahnutie uvedených cieľov a naplnenia poslania ZSF je spoločné úsilie všetkých radových členov ZSF, ako aj zložiek Zväzu bez rozdielov zberateľského záujmu či príslušnosti k regiónu. Oceňujeme činnosť spoločností, v ktorých aktivita ich členov viacnásobne prevyšuje aktivitu členov mnohých klubov.

Účastníci DFS konštatujú, že je potrebné zlepšovať informačný tok na všetkých úrovniach, podporovať aktivity, vedúce k skvalitňovaniu činnosti našej organizácie a zlepšovať riadiacu činnosť smerom k členom.

Vyzývame kluby filatelistov k výraznejšiemu pôsobeniu v personálnej oblasti, k výchove členov k aktívnej práci vo výboroch KF, v komisiách Zväzu a pri tvorbe nových exponátov, vrátane propagovania nových zberateľských oblastí a trendov vo filatelii. S ohľadom na perspektívu činnosti a budúcnosť organizovanej filatelie je nutné získavanie nových vedúcich krúžkov mladých filatelistov a zakladanie KMF v kluboch.

účastníci XXII. Dní filatelie Slovenska
v Trnave, 22. októbra 2005

Bulletin
XXII. Dní filatelistov Slovenska

Vydal KF ZSF 52 53 Tirnavia v Trnave z finančnej dotácie ZSF pre účastníkov podujatia. Články a príspevky neprešli jazykovou úpravou. Zaradené boli príspevky, ktoré organizačnému výboru boli doručené do 18. októbra 2005. Organizačný výbor príspevky uverejňuje s tým, že prinášajú osobné názory ich autorov. Príspevky do tlače upravil Mgr. Ján Mička

NAJKRAJŠIA SLOVENSKÁ POŠTOVÁ ZNÁMKA A PRÍLEŽITOSTNÁ PEČIATKA ROKA 2005

Zväz slovenských filatelistov a Slovenská pošta, a.s. vyhlasujú v spolupráci s redakciou Spravodajcu ZSF a redakciami časopisov Zberateľ, Filatelie a Poštové Zvesti verejnú Anketu o najkrajšiu slovenskú poštovú známku a najkrajšiu príležitostnú pečiatku vydanú v roku 2005.

Zámerom 13. ročníka ankety je spoznať ohlas súčasnej slovenskej známkovej tvorby vo filatelistickej verejnosti doma i v zahraničí a súčasne získať podnety a námety pre nové slovenské poštové známky.

Účastníci ankety majú odpovedať aspoň na jednu z troch anketových otázok.

1) Ktorú slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2005 považujete za najkrajšiu?
2) Ktorú príležitostnú pečiatku roku 2005 považujete za najkrajšiu?
3) Ktorý námet navrhujete spracovať na nových slovenských poštových známkach v budúcich rokoch?

Na každú otázku uveďte iba jednu odpoveď. Vaše vyjadrenie posielajte najlepšie na poštovom lístku s uvedením vlastnej čitateľnej adresy a podpisu na adresu: Zväz slovenských filatelistov, Radlinského 9, 812 11 Bratislava 1, najneskôr do 31. marca 2006. Lístok označte heslom **ANKETA 2005.** Každý účastník ankety, ktorý odpovie minimálne na jednu z uvedených otázok dostane od Slovenskej pošty, a.s. poštový lístok s prítlačou najkrajšej známky r. 2005 a bude zaradený do žrebovania o vecné ceny. Vydané známky a používané pečiatky boli priebežne reprodukované v Spravodajcovi ZSF, Zberateľovi alebo sú na stránkach POFIS Slovenskej pošty, a.s. www.pofis.sk Pre uľahčenie orientácie uverejníme v 4 čísle Spravodajcu ZSF produkciu príležitostných pečiatok r. 2005. V ankete uveďte katalógové číslo známky, poradové číslo pečiatky, prípadne dátum a poštu, kde sa uvedená pečiatka používala, ako aj plný názov známky, resp. pečiatky.

Ing. Július Jantoš, tajomník ZSF

PEČIATKY
Slovenskej pošty a.s.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

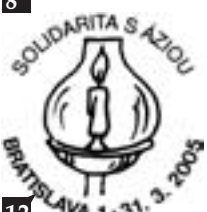

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

TOPOĽČIANKY
30.6.2005
OCHRANA PRÍRODY - KONE
29
52. ZRAZ
4. 7. 2005
30
EURÓPSKE ĽUDOVÉ REMESLO
8.7.2005
KEŽMAROK
31
Detva 1
9.7.2005
32
BREZOVÁ POD BRADLOM
21.7.2005
125. VÝROČIE NARODENIA GEN. MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA
33
MOČENOK 28.7.2005
34
MEDZINÁRODNÉ CYKLISTICKÉ PRETEKY OKOLO SLOVENSKA
3.9.2005
LUČENEC 1
35
100 ROKOV MATADORU
BRATISLAVA 1
36
BRATISLAVA
37
Ráčanské vinobranie
38
JOZEF IGNÁC BAJZA
10.9.2005 ZBEHY
39
100. VÝROČIE ZALOŽENIA ZÁHORSKÉHO MÚZEA V SKALICI
SKALICA 1
40
MEDZINÁRODNÉ NUMIZMATICKÉ SYMPÓZIUM SMOLNÍK 2005
41
750 ROKOV PRVEJ PÍSOMNEJ ZMIENKY
1255 - 2005
VRUTKY
42
INAUGURÁCIA POŠTOVEJ ZNÁMKY
24.9.2005
ČIERNY BALOG
ČIERNOHRONSKÁ ŽELEZNICA
43
NOVÁ BYSTRICA PRI ČAOCI
25.9.2005
VYCHYLOVKA
44
EUROPOST
POSTPOINT
45
200. VÝROČIE KONSEKRÁCIE FARSKÉHO KOSTOLA SV. ŠTEFANA KRÁĽA
29.9.2005
GALANTA 1
46
TRENČÍN 1 • 29. 9. 2005
47
WE JUNIORÓV A JUNIORIEK VO VZPIERANÍ
TRENČÍN 1 • 1.10.2005
48
2.10.2005
KOŠICE 1
49
NAJKRAJŠIA SLOVENSKÁ POŠTOVÁ ZNÁMKA
BRATISLAVA 1 • 7.10.2005
50
SVETOVÝ DEŇ POŠTY • 7.10.2005
ZVOLEN 1
51
TVRDOŠOVCE TARDOŠKEDY
300 ROKOV POŠTY
300 ROKOV ŠKOLY A POŠTY
8.10.2005
52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

KAŠETY
Slovenskej pošty a.s.

68

69

70

71

72

V. Medzinárodná Poľsko-slovenská filatelistická výstava Krakow 2005

Niekoľko viet na úvod

V dňoch 11.10. – 15.10. 2005 sa uskutočnila piata bilaterálna výstava poľského a slovenského zväzu. Výstavy začali v Novom Sacze, pokračovali v Bratislave a Chorzowe a po nich prevzal štafetu Krakov. Výstava sa uskutočnila ako súčasť II. Slovenských dní v Krakove (7.10.–15.10.) a bola jej venovaná významná pozornosť zo strany miestnych poľských médií i zo strany Generálneho konzulátu Slovenskej republiky. Otvorenia sa v utorok 11.10.2005, v Kláštore františkánov, zúčastnila generálna konzulka SR v Poľsku Janka Burianová, predstavený Kláštora františkánov otec Andrzej Zajac, riaditeľ Riaditeľstva pôšt v Krakove Andrzej Góra, predseda Zväzu poľských filatelistov Adam Korc a viac pozvaných, významných hostí z Poľska i Slovenska. Výstavu otvorili prestrihnutím pásky generálna konzulka SR v Poľsku, riaditeľ pôšt v Krakowe a predseda ZSF. Predseda organizačného výboru Jan Malik privítal hostí a predstavil výstavu. Za dlhoročné zásluhy o spoluprácu so ZSF mu predseda ZSF odovzdal Čestný strieborný odznak ZSF. Gotika františkánskeho kláštora umocňovala silný umelecký zážitok z výstavy. Poľská pošta vydala k výstave dve pohľadnice a príležitostnú pečiatku. Na výstave bola expozícia Františka Horniaka, autora a rytca najkrajšej známky sveta pre rok 2003. Výstava bola i príležitosťou na jednanie o ďalšej spolupráci Zväzu slovenských filatelistov a Zväzu poľských filatelistov, o spôsobe a formách spolupráce v zmysle bilaterálnej zmluvy.

Výsledky a hodnotenie výstavy

7-členná výstavná porota (predseda Korc, tajomník Dabek, členovia Bachratý, Janikowski, Kaluža, Kosmala a Rawinski) posudzovala vyše 40 exponátov vo všetkých súťažných výstavných triedach podľa výstavného poriadku PZF (výstava bola zaradená v II. rangu). Slovenskú stranu reprezentovalo 21 exponátov, z toho 16 dospelých vystavovateľov a 5 exponátov mládeže. Ako uspeli ?

V triede tradičnej filatelie získal titul najlepšieho exponátu Ondrej Földes so svojím Slovenskom 1939-45 (92 bodov, VZ). Exponát Jozefa Vangela Československo 1918-1920 (možno by si zaslúžil spresňujúci podtitul) získal PZ medailu za 75 bodov. V triede poštovej histórie (aj keď s tradičnými rozpakmi, kam vlastne perfiny zaradiť?) bol posudzovaný iba jediný slovenský exponát Jaroslava Kuběnku „Čaro zvané perfiny“, ktorý bol ohodnotený na 82 bodov (VPZ). V najsilnejšie obsadenej tematickej triede nás reprezentovalo 8 exponátov. Vavríny najlepšieho tematického exponátu pripadli už aj medzinárodne známemu a neustále sa lepšiacemu „Svetu pedálov“ Vojtecha Jankoviča (91 b., VZ). Peter Osuský prezentoval „3. diel“ svojej Olympijskej trilógie – „Pre slávu športu - Ako Fénix z popola“ , za ktorý získal 85 bodov (Z). Na PZ bol ohodnotený „Svet literatúry a jej tvorcov“ Ivana Lužáka (75 b.) a „Jazdecký

a dostihový šport“ Igora Banása (rovnako 75 b.) . „Vodné cesty“ Evy Lechnerovej získali 71 bodov a veľkú striebornú medailu, „Ľadový hokej“ Jána Maniačka juniora striebro za 68 bodov a o postriebrené medaily sa podelili Jozef Gál („Box“, 60 b.) a Ivan Trančík („Zimné športy na Olympijských hrách“, 61 b.). V triede celín sa prezentovali dva slovenské exponáty, ktoré dosiahli veľmi pekné umiestnenia – Jozef Máj získal za svoj „Pohľad na jeden poštový lístok“ (snáď by bolo vhodné časom pouvažovať o zmene tohto anonymného titulu) 84 bodov, čiže VPZ a „Poštové lístky so známkou T.G. Masaryk“ Jozefa Sobiharda boli ocenené pozlátenou medailou (78 b.). Jedinému exponátu v triede maximafilatelie – „Letectvo od balóna po Concorde“ Júliusa Molnára – porota prisúdila striebornú medailu (68 b.).

Otvorenie výstavy. Predseda OV J. Malik pri úvodnom prejave (foto Ľ. Floch)

V triede mládeže žali úspechy Silvia Bárdová („Technika atletických disciplín“ , 81 b., VPZ), Zuzana Bačová („Ježiš Kristus a kresťanstvo“, 75 b., PZ), Ivana Kovalčíková („Slovensko od r. 1993“, 74 b. ,VS), Dominika Nevrlová („Doplatné“, 71, VS) a Jana Maniačková („Vianoce a vianočné zvyky“, 68 b., S).

Dva exponáty v otvorenej triede – známe „Mlyny“ Alexandra Urminského a „Mierové misie OSN“ Jozefa Koreného - porota presunula do mimosúťažnej triedy z dôvodu absencie hodnotiacich kritérií pre túto triedu v poľskom výstavnom poriadku.

Z exponátov poľských filatelistov spomeniem aspoň niekoľko najlepších – „Doporučené zásielky v Poľskom kráľovstve“ autora Jerzy Jakubika získal VZ (90 b.) a titul najlepšieho exponátu v triede poštovej histórie, Janusz Adamczyk so svojou „Históriou pošty v Krakowe 1850 - 1922„ a Jerzy Bartke za „Predznámkové obdobie rakúskej Haliče a slobodného mesta Krakowa“ po 90 bodov a VZ, rovnako ako Roman Babut a jeho „Šport v tieni II. Svetovej vojny“.

Vystavovateľom blahoželáme k dosiahnutým výsledkom a súčasne ďakujeme za reprezentáciu ZSF na tomto tradičnom bilaterálnom slovensko-poľskom podujatí.

Miroslav Bachratý, národný komisár ZSF
Ľubomír Floch, predseda ZSF

Z ČINNOSTI KF 52-19 PRI KaMC OS SR TRENČÍN

V dňoch 28.7.2005-20.8.2005 sa uskutočnila výstava v KaMC OS SR Trenčín pod názvom „Na večnú slávu synom Francúzska". Organizátormi výstavy boli KaMC OS SR Trenčín, Klub priateľov Francúzska a Slovenska Žilina, KF 52-19 pri KaMC OS Trenčín a Klub vojenských veteránov Trenčín. Na výstave boli prezentované výtvarné diela akad. soch. Štefana Pelikána z Lietavskej Lúčky (plakety, busty, akvarely...) venované Francúzom – účastníkom SNP. Jednu časť výstavy tvorili dokumentačno-historické materiály o činnosti Francúzov v SNP. Ďalej to boli rady a vyznamenania, ktoré im boli udelené, ako aj odznaky jednotlivých partizánskych jednotiek, ktorých boli Francúzi príslušníkmi a tiež medaile gen. M.R.Štefánika, lebo jeho meno niesla I. partizánska brigáda M.R.Štefánika. Výstavu dopĺňa exponát Poštového múzea, SP, a.s. z Banskej Bystrice, venovaný známkovej tvorbe, venovanej účasti Francúzov v SNP (pamätník na vrchu Zvonica pri Strečne), veliteľom v SNP gen. R. Viestovi a gen. J. Golianovi ako aj vydanie gen. M.R.Štefánika. Výstavu doplnil exponát v otvorenej triede pod názvom „Na večnú slávu synom Francúzska" v rozsahu sedem výstavných plôch, ktorého autorom je Jozef Korený. Expozíciu doplnia ukážka literatúry, vydanej k SNP a Francúzov v SNP. Pri tejto príležitosti Regrutačné stredisko OS SR Trenčín zriadilo stanicu poľnej pošty, ktorá používala kašet s portrétom M.B. de la Ronciéra s textom „Na večnú slávu synom Francúzska". Stanica poľnej pošty OS SR 28.7.2005 Trenčín. Zároveň bol používaný lístok poľnej pošty s prítlačou. Celá výstava mala svoju reprízu v Sklabini pri Martine dňa 27.8. 2005 pri príležitosti 61. výročia SNP. Vernisáži výstavy predchádzal pietny akt položenia venca k pamätníku SNP, odhalenie pamätnej tabule veliteľovi francúzskych partizánov kpt. G.B. de Lannurienovi za účasti sedem člennej delegácie Francúzskej republiky na čele s priamymi účastníkmi SNP Rogerom Camberlynom a Claudom Didiérom. Spomienkových osláv 61. výročia SNP sa medzi inými zúčastnili predstavitelia Žilinského samosprávneho kraja Milan Gavlák – podpredseda, Michal Hanko – poslanec ŽSK, Stanislav Pitoňák - vedúci regionálneho rozvoja ŽSK, Karol Pitka – predseda Oblastného výboru SZPB z Martina, Viliam Mlynka – prednosta Obvodného úradu Martin, Ľubomír Bernát – primátor mesta Vrútky,

Štefan Pelikán – ak. sochár, prezident Klubu priateľov Francúzska a Slovenska, PhDr. Štefan Kollár – vedúci Poštového múzea Slovenskej pošty, a.s. Banská Bystrica, občania a predstavitelia obce Sklabiňa. Delegáciu KaMC OS SR Trenčín viedol plk. V.v. RNDr. Štefan Ďorďai – zástupca riaditeľa KaMC OS SR Trenčín. Pre účastníkov osláv bola otvorená stanica poľnej pošty, Regrutačného strediska Martin, ktorá používala lístok poľnej pošty s prítlačou a kašet s portrétom G.B. de Lannuriena s textom: ODHALENIE PAMATNEJ DOSKY G.B. de LANNURIENOVI SKLABIŇA 27.8.2005, Stanica poľnej pošty OS SR. Výstava v tejto podobe bude inštalovaná vo Vrútkach a v Budatíne, v roku 2006 vo Francúzsku.

Ký

MESTO VRÚTKY SPOMÍNALO NA FRANCÚZOV

Dňa 7. októbra 2005 sa uskutočnila vernisáž výstavy „Na večnú slávu synom Francúzska“ v priestoroch kultúrneho domu Kriváň v bývalej synagóge. Bola to už tretia výstava v tomto roku, ktorej organizátorom bolo Kultúrne a metodické centrum OS SR Trenčín, Klub priateľov Francúzska a Slovenska Žilina, Klub vojenských veteránov Trenčín a mesto Vrútky. Na výstave sa predstavil svojou tvorbou akad. sochár Štefan Pelikán, venovanej pamiatke francúzskych partizánov, ktorí bojovali počas SNP. Mimo výberu z tvorby akademického sochára Štefana Pelikána bola na výstave časť dokumentačná o bojoch Francúzov na bojiskách v SNP, exponát Poštového múzea venovaný slovenskej známkovej tvorbe prezentujúci výtvarné návrhy a známky vydané k SNP, na ktorých sú povstaleckí velitelia gen. Ján Golian a gen. Rudolf Viest, ako aj pamätník na vrchu Zvonica pri Strečne, venovaný Francúzom, ktorí padli v bojoch pri Strečne, Vrútkach a na ďalších miestach bojov v SNP. Na výstave sa opäť prezentoval exponát otvorenej triedy z KF 52-19 Trenčín pod názvom „Na večnú slávu synom Francúzska“. Vernisáže výstavy sa zúčastnili predstavitelia mesta Vrútok, zástupcovia kultúry. Tiež spoluautor publikácie „Francúzi v SNP“ Doc. Dušan Halaj, CSc., ktorá bola k dispozícii účastníkom vernisáže. Pre účastníkov vernisáže bol pripravený lístok poľnej pošty s prítlačou a kašet s pamätníkom pri Strečne s textom: Na večnú slávu synom Francúzska“ Vrútky 7.10.2005. Pošta Vrútky používala dennú pečiatku.

Ký

ZBEHY 2005 - postrehy pozorovateľa poroty

1. časť

Na pozvanie organizátorov som súhlasil s úlohou pozorovateľa poroty na výstave III. stupňa v Zbehoch. Hlavným cieľom výstavy bolo umožniť novým exponátom získať kvalifikáciu a tým starším, dlhšie nevystaveným, kvalifikáciu si obnoviť. Musím hneď úvodom priznať, že ma príjemne prekvapil počet (36 exponátov) a v konečnom dôsledku aj kvalita exponátov. Ako kandidát na námetového porotcu sa budem venovať zväčša námetovej filatelii, ktorá bola zastúpená v námetovej triede (3 exponáty), triede mládeže (3 z 5 exponátov), medzi jednorámovými exponátmi (6 zo 12 exponátov) a medzi exponátmi otvorenej triedy (10 z 10 exponátov); a tiež medzi exponátmi maximafílie (2 exponáty v triede jednorámových exponátov) zloženými z analogických pohľadníc, ktoré s istým prižmúrením oka možno tiež zaradiť medzi námetové exponáty. Pri týchto by som sa pristavil najskôr.

Exponáty analogických pohľadníc

Exponáty analogických pohľadníc sú z pohľadu farebnosti a obrazovej variabilnosti pre návštevníkov isto veľmi zaujímavé, i keď prezentovaním len jedného typu materiálu dosť monotónne. Avšak z pohľadu filatelistického hodnotenia s nimi bývajú už tradične problémy. Nebolo tomu inak ani na tejto výstave. Ani pri najlepšej vôli žiaden z členov poroty nebol schopný odborne posúdiť kvalitu a vzácnosť prezentovaných analogických pohľadníc a teda prideliť exponátom hodnotenie 100% zodpovedajúce ich úrovni a kvalite. Pri absencii špecialistu na maximafíliu v porote, sú dôvody všeobecne známe: väčšina klasických filatelistov (a teda aj porotcov) vyznávajúcich hlavne poštovo-historickú kvalitu materiálu, sa nemôže vnútorne stotožniť s tým, že analogické pohľadnice sú plnohodnotný filatelistický materiál. Analogické pohľadnice tak ako ich poznáme sú umelým výtvorom buď samotnej poštovej správy alebo šikovných zberateľov, ktorí poznajúc pravidlá zhody známky, pečiatky a pohľadnice vytvoria pekný suvenír, ktorý má s poštovou prevádzkou pramálo spoločného. Takže exponáty maximafílie sa jednak ťažko hodnotia a jednak, a to je veľmi dôležitý fakt pri práci poroty, ich poštovo-historická hodnota je neporovnateľná s exponátmi v iných triedach. Aj preto existujú zábrany prideľovať im vysoký počet bodov a vysoké medailové hodnotenie. Lebo či už si to pripustíme alebo nie, exponáty v rôznych triedach priamo porovnávať nemôžeme ale získané bodové/medailové hodnotenie áno.

Táto problematika je samozrejme podstatne zložitejšia a jej analýza by zabrala samostatné pojednanie, preto sa jej nebudem ďalej venovať. Chcem len zdôrazniť fakt, a ku tomu sa budem ešte viackrát vracať, že exponáty, ktoré sú pre výstavu atraktívne a divácky prí-

ťažlivé, sú častokrát pre porotcov veľmi nevďačné a ťažko hodnotiteľné.

Exponáty otvorenej triedy

Keď už sme sa dostali až k takýmto záverom zoberme si ďalšiu triedu, ktorá má k uvedenému tvrdeniu blízko. Je ňou, prirodzene, otvorená trieda so svojimi v prevažnej väčšine (a nielen na tejto výstave) námetovo orientovanými exponátmi.

Ak sa ešte rozpamätáte na počiatočné pokusy s touto triedou a na vízie jej protagonistov prezentovať typovo rôzny materiál rôznorodou a hlavne netradičnou formou, zistíte, že jediné, čo z týchto predsavzatí zostalo je použitie nefilatelistického materiálu, aj to zúžené len na pohľadnice, telefónne karty, fotografie, nejaké tie historické dokumenty, vstupenky a tu to niekde končí. Žiadne prevratné dokladové materiály a už vôbec nie netradičné prístupy v spracovaní a prezentácii. Česť výnimkám, ale je ich skutočne veľmi málo. Samozrejme svoju vinu na tom majú aj „klasické" filatelistické výstavné rámy, ktoré neumožňujú umiestniť trojrozmerné objekty, ale dovolím si tvrdiť, že nebyť tohto obmedzenia tých inovatívnych materiálov a prístupov by až tak veľa nebolo. Inými slovami, aj na tejto výstave sa ukázalo, že otvorená trieda kopíruje štandardné filatelistické triedy aj v prezentácii aj v koncepcii exponátov.

Na prvom mieste je potrebné upozorniť, že otvorenú triedu mala podľa Výstavného poriadku ZSF hodnotiť samostatná porota, čo nikoho z organizátorov ani nenapadlo. Tak to museli robiť filatelistickí porotcovia. A tí, keďže žiadne pravidlá hodnotenia otvorených exponátov neexistujú, hodnotili ako vedeli. Pomohli si prirodzeným rozšírením pravidiel hodnotenia filatelistických exponátov pozerajúc sa na otvorené exponáty rovnakým uhlom pohľadu ale berúc do úvahy nefilatelistický materiál. A to nie je vôbec jednoduchá úloha. Ak si niekto myslí opak, nech si vyskúša porovnať námetovú hodnotu vedľa seba umiestnenej celistvosti a vstupenky, alebo telefónnej karty a dobovej pohľadnice. A nielen porovnať ale aj zhodnotiť vhodnosť použitia a samozrejme odborné (filatelistické a súčasne „otvorené") znalosti vystavovateľa. A potom niesť kožu na trh a podpísať sa pod výsledné hodnotenie exponátu.

Takémuto (rozumej: tradičnému filatelistickému) pohľadu na exponáty otvorenej triedy som sa nevyhol ani ja a musím konštatovať, že väčšina exponátov v otvorenej triede sa dala hodnotiť podľa námetových kritérií. Tak som ich tak aj hodnotil (pri absencii pravidiel hodnotenia otvorených exponátov sú mi najbližšie a niečím si musím predsa pomôcť). Potom mi však v týchto exponátoch chýbal úvodný list s prezentovaním plánu a teda koncepcie exponátu, aby som dokázal pochopiť o čom ten exponát je, z akých častí sa skladá a aký prístup rozvinutia témy autor zvolil. Keďže v drvivej väčšine exponátov takýto koncept chýbal, nebolo možné zistiť autorove zámery a vyhodnotiť nakoľko sa ich autorovi podarilo realizovať. Čo som mal potom teda hodnotiť? Rôznorodý materiál? jeho farebnosť?

Ale vráťme sa k exponátom otvorenej triedy samotným. Bolo ich celkovo

10 a môžem povedať, že ich kvalita bola síce variabilná, no vo väčšine prípadov prevyšujúca úroveň výstavy III. stupňa. Môžu za to zaujímavé témy a snaha ukázať niečo nové. Takže na úvod veľmi sľubné, otázkou je, čo ďalej? Majú tieto exponáty potenciál rozvíjať sa? A ak áno akým smerom? Smerom zúženia/rozšírenia témy, resp. jej prispôsobeniu materiálu? Alebo smerom skvalitňovania materiálu? Alebo nebodaj smerom prechodu na čisto filatelistické exponáty, t.j. bez nefilatelistického materiálu?

Zoberme si ako príklad exponát venovaný Štefánikovi. Téma všeobecne známa, viaceré poznatky pozná takmer každý, no na počudovanie (aspoň moje), je tu veľké množstvo nových informácií, ktoré človeka (príjemne) prekvapia a zaujmú. A nielen poznatky, ale aj snaha nájsť k ním zodpovedajúci dokladový materiál. A tu niekde začína skutočný záujem o exponát, keď sa porotca začne prehrýzať informačne bohatým sprievodným popisom a hľadať k nemu na jednotlivých výstavných listoch čo najkvalitnejšie (obsahovo aj zberateľsky) doklady. Tento exponát je krásnou ukážkou aká môže byť táto ťažká práca korunovaná úspechom a ako môže viesť k zaujímavým záverom a hlavne k širokým možnostiam umiestniť v exponáte veľmi zaujímavé materiály. Tí, čo tieto pocity poznajú, mi asi dajú za pravdu, že toto je ten skutočný vrchol snaženia, ktorý pri správnej prezentácii porotcovi i návštevníkovi nemôže (či skôr nesmie, ak je prezentácia skutočne dobrá) uniknúť. Lebo dôležité nie je len nové fakty objaviť ale aj k týmto faktom nájsť vhodný dokumentačný materiál a tieto dva aspekty vhodne skĺbiť. Toto je hlavná podstata námetového a tiež námetového (otvoreného) exponátu. Autorovi uvedeného exponátu sa tento proces darí, i keď práve tu má ešte najviac možností rozvoja (napríklad použitím kvalitnejšieho materiálu). Až sa mi na jazyk (či skôr do klávesnice) tlačí výraz „otvorený exponát" z pohľadu možností ďalšieho dopĺňania.

Druhým protikladom je exponát venovaný vojenským misiám OSN. Je nesporné, že obsahuje veľké množstvo výnimočných materiálov, ktorých vzácnosť sa ukáže až o niekoľko rokov, kedy budú prakticky nedostupné a v takej kolekcii unikátne. Ako sa však vystavovateľ popasoval s textovou stránkou, v ktorej mal preukázať odborné znalosti, znalosti témy a i znalosti týkajúce sa vzácnosti materiálu? Tu vidím veľké (ale pravdepodobne hravo, poznajúc autora a jeho hlboké znalosti problematiky) zaplniteľné medzery. Ak by si vystavovateľ dal tú námahu a podrobnejšie jednotlivé misie popísal a prípadne dokumentoval aj iným typom materiálu (známky nevynímajúc) iných krajín, myslím si, že by sa mohlo jednať o veľmi kvalitný a aj na medzinárodných výstavách vysoko hodnotený otvorený exponát.

Suma sumárum, porovnaním dvoch, v otvorenej triede najvyššie hodnotených, exponátov vidíme jednak aké má každý z nich rezervy a súčasne aj aké má klady a čím dokáže zaujať. Aj takto nejako musí porotca uvažovať a porovnávať, keď má hodnotiť exponáty. No povedzte nie je to radosť? Jedna radosť!

V. Jankovič

pokračovanie v budúcom čísle

SLÁVNOSTNÉ UVEDENIE NOVÝCH PRÍLEŽITOSTNÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMOK -

TECHNICKÉ PAMIATKY

Slovenská pošta vydala dňa 22.9.2005 dve nové poštové známky z emisie Technické pamiatky. Na známke úzkorozchodnej lesnej železničky v Čiernom Balogu v hodnote 24 Sk, je zobrazený parný rušeň C 760/90d z výroby ČKD Praha, a na známke úvraťovej lesnej železničky vo Vychylovke v hodnote 33 Sk, je zobrazený parný rušeň U 34.901. Autorom oboch známok je ak. maliar Marián Čapka.

Obe tieto známky majú priamy vzťah k strednému Slovensku, a preto Združenie klubov filatelistov Stredné Slovensko v spolupráci s klubmi filatelistov, sa podieľalo na akciách slávnostného uvedenia týchto poštových známok.

Najskôr v sobotu 24.9.2005 sa konalo uvedenie známky Čierny Balog v areáli Lesníckého skanzenu vo Vydrovskej doline v Čiernom Balogu. Účastníci slávnostného uvedenia známky boli privezený do Vydrovskej doliny slávnostným vlakom ťahaným parným rušňom z Chvatimechu. Tesne pred zástavkou Vydrovo – Skanzen bol vlak prepadnutý a bola ukradnutá poštová známka, ktorá mala byť krstená. Nakoniec sa však podarilo šerifovi zlodeja zadržať, a známka mohla byť pokrstená. Slávnostný krst vykonali: zástupcovia Slovenskej pošty a.s. (PhDr. Š. Kollár a Ing. Mráz), riaditeľ lesnej železnice Ing. A. Bílek, a autor výtvarného návrhu ak. maliar M. Čapka. Po ukončení krstu sa konala autogramiáda autora známky M. Čapku. V areáli bola pristavená „Lesná pošta" v historickom poštovom vozni, kde bola umiestnená poštová priehradka s príležitostnou pečiatkou. Počas celého dňa bol v areáli kultúrny program. Mnohí z účastníkov si za krásneho počasia prezreli expozí-

ING.J.VANGEL, ORGANIZÁTOR PODUJATIA A AKADEMICKÝ MALIAR M. ČAPKA, AUTOR ZNÁMKY (FOTO Ľ. FLOCH)

Ing. Viliam Loffler, riaditeľ RPC Žilina a Ing. M.Kaducová, vedúca POFIS-u prinášajú zahalenú známku na inauguráciu (foto Ľ. Floch)

ciu Lesníckeho skanzenu a kochali sa prekrásnou prírodou Vydrovskej doliny. V popoludňajších hodinách ich potom vláčik spolu s vozňom „Lesnej pošty" odviezol späť do Chvatimechu. Vozeň „Lesnej pošty" bol odpojený v Čiernom Balogu.

Na druhý deň 25.9.2005 sa podobný akt opakoval v areáli Múzea kysuckej dediny v Novej Bystrici – Vychylovke. Usporiadatelia pripravili veľmi zaujímavý a atraktívny program. Pozvaných hostí spolu s poštovou známkou priviezol zo zástavky Kubátkovia do areálu Múzea kysuckej dediny slávnostný vlak ťahaný parným rušňom U 34.901 , kde sa o 13 hodine konalo slávnostné uvedenie známky. Samotný akt uvedenia známky otvorila pani riaditeľka Kysuckého múzea v Čadci Mgr. Ľubica Kullová, ktorá privítala zástupcou Slovenskej pošty a.s., MDPaT SR, Žilinského samosprávneho kraja, ZSF, starostu obce a sponzorov. Potom s históriou úvraťovej lesnej železnice oboznámil prítomných pán PhDr. Ivan Žilinčík z Kysuckého múzea v Čadci. Pozdravné príhovory predniesli zástupcovia Slovenskej pošty a.s. a Žilinského samosprávneho kraja. Slávnostný krst vykonali zástupcovia Žilinského samosprávneho kraja (PhDr. Janka Bírová), Slovenskej pošty a.s. (Ing. Viliam Löffler) a Zväzu Slovenských filatelistov. Za ZSF známku pokrstil predseda Zväzu slovenských filatelistov Doc. Ing. Ľubomír Floch, PhD. Slávnostný krst poštovej známky bol vykonaný netradične, ale veľmi priliehavo k danej poštovej známke. Poštová známky bola „pokrstená" parou z parného rušňa U 34.901, ktorý je zobrazený na poštovej známke. Okrem samotného aktu krstenia známky bola verejnosti k dispozícii príležitostná poštová priehradka s príležitostnou pečiatkou, kde okrem opečiatkovania zásielok príležitostnou pečiatkou si mohli záujemcovia kúpiť slovenské poštové známky a podať zásielky na prepravu vlakom. Tieto v poštovom vozni prepravené zásielky boli označené gumovou evidenčnou pečiatkou „ Prepravené vlakom č.7 v úseku Skanzen – Kubátkovia". Na záver podujatia bol poštový vozeň zaradený do vracajúceho sa slávnostného vlaku na zástavku Kubátkovia, kde boli zásiel-

ky preložené do auta Slovenskej pošty, a odvezené na poštový úrad Nová Bystrica pri Čadci.

Po slávnostnom krste známky sa konala autogramiáda autora výtvarného návrhu známky ak. maliara Mariána Čapku.

Počas celého dňa si záujemcovia mohli prezrieť expozíciu ľudovej architektúry kysuckej dediny, v jednotlivých objektoch vykonať ochutnávku jedál v rámci akcie „Kuchyňa starých materí" a vykonať jazdu historickým vláčikom po prevádzkovanej časti lesnej železničky. Naviac celé odpoludnie vyhrávala ľudová kapela.

Na oboch akciách bolo nádherné počasie a tak všetci prítomní, okrem účasti na spomínaných akciách prežili aj pohodu a oddych v prekrásnej slovenskej prírode. Na záver, by som chcel poďakovať všetkým organizátorom a sponzorom týchto vydarených akcií, ktoré určite prispeli k propagácii toho, čím sa môžeme na Slovensku pochváliť a ponúknuť to svetu. Obom známkam prajem spanilú jazdu na poštových dokladoch do celého sveta, ako aj do albumov filatelistov.

Ing. Jozef Vangel

POŠTOVÉ MÚZEUM A ZBERATEĽSKÉ TRADÍCIE

(Filatelia a dejiny pošty, poštovníctva)

Ako je známe korene poštového múzejníctva na území krajín Rakúsko – Uhorska siahajú do 19. storočia. Toto možno konštatovať i o zberateľských tradíciach tohto regiónu z odboru filatelia, ale i dejín pošty a poštovníctva. Tento muzeálny fenomén sa podľa konkrétnej epochy menil a vyvíjal od miléniovej výstavy v Budapešti r. 1808, cez založenie československého poštového múzejníctva v r. 1918, cez snahy vytvoriť samostatné slovenské poštové múzeum r. 1942, až po r. 2000, kedy vzniklo oficiálne Poštové múzeum Slovenskej pošty. Tieto snahy, ale aj s tým spojené zmeny sa hromadili v určitých vonkajších formách muzeality, ktorej jeden z atribútov je i zberateľstvo v odboroch filatelia a poštová história.

Pod muzeálnym vzťahom rozumieme určitý postoj človeka, ktorý ho podnecuje k tomu, aby poznával, vyberal predmety dokumentujúce historický vývoj a ktoré preňho, a pre spoločnosť znamenajú zvláštnu hodnotu. O muzeálnom fenoméne možno hovoriť vtedy, keď môžeme dokázať intencionálne zbieranie vrátane uchovávania a sprístupňovania predmetov a materiálov, ktoré majú pre spoločnosť význam. Je samozrejmé, že toto na muzeologické posúdenie nestačí, ale spolu so zberateľskou činnosťou ktorú Zväz slovenských filatelistov realizuje, dáva predpoklad pramenného základu činnosti poštového múzejníctva na Slovensku.

Podstatným znakom určenia muzeologického fenoménu je miera, v akej sú

zbierky vytvorené pre verejnosť, ale aj to ako služby zberateľská verejnosť využíva a podporuje. Možno konštatovať, že členovia zväzu darmi dokazujú potrebu tejto inštitúcie. Mnohé sú vzácnymi dokumentmi tradície, činnosti teda muzeálneho fenoménu. Vzťah k zberateľstvu - k múzeu nevzniká samo od seba. Dokumentuje rodinné zázemie, jeho intelektuálny vývoj, preto je potrebné i na tomto fóre porozmýšľať, či fenomén zberateľstva najmä u mladej generácie, by sa nemal doplniť o pravidelné návštevy Poštového múzea.

Návšteva múzea by mala byť súčasť práce s mladými členmi zväzu, ale i spolupráca so skúsenými odborníkmi zväzu si myslím, je na prospech tak múzea, zväzu, ako aj Slovenskej pošty. Ak sa hlásime k filozofii starého Grécka, židovsko – kresťanským tradíciám nesmieme zabudnúť, že ku kultúre ľudstva, podniku, jednotlivca – mladej generácie XXI. storočia tiež patrí múzeum, ktoré má svoje korene v Alexandrii a Pergamone, ale i tradície Európske, už od 16. storočia. Múzeum, tak ako v minulosti nedokumentuje len historický vývoj, ale i génius loci. V minulosti bolo prejavom bohatstva panovníka - reprezentantom jeho kultúrnosti a váženia si tradícií. Toto je aktuálne i dnes, keď sme členmi v Európskej únii, kde musíme najmä s ohľadom na ďalšie generácie dokumentovať svoju technickú, kultúrnu, spoločenskú a neposlednej miere ľudskú vyspelosť.

PhDr. Štefan Kollár, PhD.
Poštové múzeum Slovenská pošta,a.s.

Niekoľko poznámok o tom čo sme mali...

Na Slovensku vychádza s filatelistickou tematikou oficiálne časopis ZBERATEĽ a ZSF má svoj orgán SPRAVODAJCA. Viacerí zberatelia odoberajú (podľa mňa kvalitný časopis, predsa však len viac odborne zameranú českú FILATELII). Sú tu aj Poštové zvesti, vydávané SP, a.s. ktorá z času na čas prinesie aj niečo z oblasti nášho záujmu.

Spomeňme si na situáciu spred niekoľkých rokov. Pre mladých filatelistov vychádzal Mladý filatelista, 5 čísel ročne po 1.- Kčs !!!

Pre jeho kvalitu ho odoberali mnohí dospelí. A čo bolo ešte? Krajský výbor ZSF v Trenčíne vydával Laugarício. Na úrovni. Dr. Gáťa a KF Martinia vydávali rovnomenný časopis. Ešte donedávna sme dostávali NITRAFILU, tú vydával KF pri Plastike v Nitre.

Nespomínam Slovenskú filateliu, ktorá bola podľa mňa predchodcom Zberateľa a Spravodajcu.

Bolo toho málo či veľa? Tieto periodiká mali veľkú prednosť v tom, že dávali príležitosť novým autorom, prinášali informácie z klubov a regiónov, najväčšou prednosťou však bola ich nezávislosť na oficiálnych stanoviskách odborníkov, funkcionárov atď. Preto im bolo treba občas prepáčiť, ak trafili vedľa. I to patrilo k realite nášho filatelistického života. Často priniesli potrebné dokumenty skôr ako prenikli oficiálne informácie.

Myslím, že zmenené spoločenské podmienky (najmä financie) zasiahli na škodu veci túto publikačnú oblasť. Mohli byť aj iné – skrytá závisť, neochota pokračovať, polená pod nohy, choroba, dôchodok, zmena zamestnania.

Tam, kde vedia, aká je cena informácií, v kluboch vydávajú informácie svojim členom. Pokiaľ viem, je tak napr. v Kežmarku, v Košiciach. V rôznej podobe informujú svojich členov niektoré spoločnosti (SSOŠF v Zberateľovi a osobitným spravodajcom je Sv. Gabriel). Do tohto radu sa ešte začleňujú niektoré odborné komisie. Ak by bol trend v tom, ako som popísal vyššie, tak by bola namieste otázka, či tam, kde to ešte robia, dokedy to vydržia.

Ja im držím palce aby pokračovali...

J. Mička

Nenosme drevo do lesa!

Nosiť drevo do lesa znamená vykonávať zbytočnú prácu. Nie, o tom môj príspevok nebude. Nebude ani o vození dreva pod Vysokými Tatrami po minuloročnej novembrovej kalamite. Vrátim sa v ňom k vozeniu dreva v minulosti úvraťovými železničkami.

Tohto roku Slovenská pošta a.s. vydala v emisii „Technické pamiatky" práve dve takéto známky s námetom úvraťové železničky, Vychylovka a Čierny Balog. Známky aj FDC sa po výtvarnej aj ryteckej stránke veľmi dobre podarili, a nás filatelistov potešili. Asi najviac potešila FDC ku známke Vychylovka zberateľov kuriozít. Jej námetom je ťažko odfukujúca lokomotíva ťahajúca (podľa smeru dymu) do vrchu (do lesa) vozne naložené drevom. Pri zamyslení sa nad týmto obrázkom každého napadne otázka, prečo tí drevorubači vo Vychylovke vozia drevo do lesa?

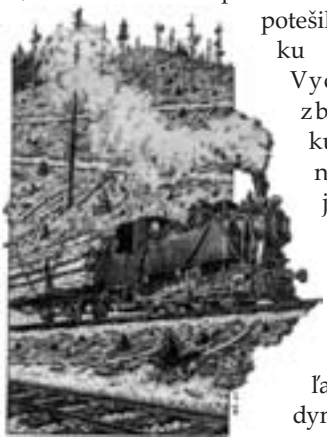

Táto kuriozita však nie je v našej známkovej tvorbe jediná. Veď ani nemusíme opúšťať emisiu „Technické pamiatky", stačí sa nám pozrieť na minuloročné známky tejto emisie, a hneď zbadáme na známke aj na FDC uháňajúci „Tatranský omnibus" – trolejbus, samozrejme bez trolejového zberača (hoci má po tomto zariadení na prívod elektrickej energie k motorom pomenovanie). A tak nás znova napadne otázka, odkiaľ čerpá elektrickú energiu tento omnibus? Iba taká drobná poznámka – vyriešenie napájania omnibusu cez trolejové vedenie bolo jedným z najťažších technických rébusov konštrukcie tohto vozidla.

A tak sa tešme aj my ostatní filatelisti z nových kuriozít, dúfajúc, že v budúcoročnej emisii „Technické pamiatky" nebude napríklad vyobrazená ponárajúca sa ponorka s otvorenými oknami.

Zdeněk Baliga

INZERCIA

Inzeráty členov ZSF a klubov filatelistov o kúpe, predaji či výmene filatelistického materiálu, informácie o burzách, zberateľských stretnutiach a pod. sú uverejňované pre členov ZSF bezplatne. Komerčné inzeráty a reklamy sú uverejňované na základe osobitných zmlúv, podľa rozsahu a požadovanej plochy.

Redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia inzerátu alebo reklamy v časopise.

- Ponúkam výhodne známky, viac ako 800 príležitostných pečiatok a FDC z celého sveta na tému Hudba a tanec, vrátane spisovateľov, významných osobností a miest súvisiacich s touto témou. Ing. Ľuboš Weigner, Hlavná 36, 053 42 Krompachy, tel. 053/4452343, 0915358564.
- Hľadám priateľa na výmenu korešpondencie. Michael W. Jacobs, 6650 Tower Dr. Apt. 206, Alexandria, VA 22306 USA.

OPUSTILI NÁS

- S hlbokým zármutkom sme obdržali smutnú správu, že nás náhle opustil dňa 2. novembra 2005 dlhoročný filatelista, funkcionár klubu filatelistov 53-02 Ružomberok a funkcionár Zväzu slovenských filatelistov **František WATZKA** vo veku 79 rokov. Dlhé roky vykonával funkciu predsedu Revíznej komisie ZSF. Česť jeho pamiatke!
- Ďalšia smutná správa prišla z Brezna. Vo veku 74 rokov nás dňa 8. novembra 2005 navždy opustil dlhoročný filatelista **Vladimír ČÍŽIK.** Bol aktívny organizátor a funkcionár Klubu filatelistov 53-37 v Brezne, kde vykonával funkciu predsedu klubu.
Česť jeho pamiatke!

Viete, že?

- Náš člen Ing. František Buda vydal publikáciu „Črepiny z histórie Tvrdošoviec. História pošty“ pri príležitosti 300 ročného jubilea vzniku prvého poštového úradu v Tvrdošovciach? Publikácia vznikla vďaka finančnej podpore miestneho zastupiteľstva a spolupráce s poštármi obce. Srdečne blahoželáme!
- Klub filatelistov 52-22 Levice oslávil 18.11.2005 80. výročie svojho založenia? Levickí filatelisti zviditeľnite sa!
- Deň slovenskej poštovej známky sa po prvý raz koná pod taktovkou Slovenskej pošty a.s.. Uskutoční sa 18.12.2005 o 15 hodine v zasadačke generálneho riaditeľa SP v Bratislave. Vstup je na pozvánky.
- Webová stránka ZSF mala už viac ako 3600 návštevníkov. Jej prevádzku spoľahlivo zabezpečuje Ing. Martin Polovka, PhD. z KF 51-09 v Bratislave. Odvádza perfektnú prácu, za čo mu patrí naša vďaka. *(ljf)*

Slovenská pošta a.s., POFIS

UROBTE RADOSŤ SVOJIM RODIČOM, PRIATEĽOM, ZNÁMYM!

Pošlite im originálny pozdrav s vlastnou známkou!

Spestrite:

- pozvánky na oslavu narodenín,
- oznámenia o svadbe, zásnubách, promóciách, krstinách,
- obchodné listy pre Vašich partnerov,
- alebo venujte ako zaujímavý darček.

Cena jedného tlačového listu (8 alebo 12 ks známok) je 229 Sk

Bližšie informácie nájdete na:

www.pofis.sk
pofis@slposta.sk
tel.č.: 02/544 19 916

Slovenská pošta, a. s., POFIS
Nám. slobody 27
817 98 Bratislava 15

a všetkých poštách na Slovensku.

Slovenské poštové známky nás preslávili na celom svete

Ocenenia v súťaži o najkrajšiu známku sveta GRAND PRIX DE L´EXPOSITION WIPA

Ladislav Medňanský:
Potok za humnami, Na brehu
1. miesto rok 2003

Dejiny poštového práva
1. miesto rok 2000

Martin Benka:
Krajina z Terchovej
3. miesto rok 1998

Ľudovít Štúr
3. miesto rok 1995

Slovenská POŠTA

Slovenská pošta, a. s., POFIS, Námestie Slobody 27, 817 98 Bratislava 15

Prehľadné informácie o slovenskej známkovej tvorbe, novinkách, ako aj o tvorcoch známok získate na stránke www.pofis.sk alebo na tel. čísle 02 / 54 41 99 09.